

Institucionalno-medijska transparentnost i pritisci usmjeren prema građanima Crne Gore, od proglašenja epidemije Covid-19

Proglašenje Covid-19 epidemije, uvođenje "specijalnog" stanja življenja, stalna promjena izjava i epidemioloških mjera, medijski pritisci, uvođenje prisilnih mjera kojima se ugrožavaju ljudska prava i prava djeteta, dodala su novi stepen podjela i tenzija u našem društvu. Nametnuta polarizacija u kojoj smo svi na gubitku.

Vjerujem da prikupljeni zvanični podaci i informacije u posjedu institucija, kao i njihovo ćutanje u vezi inicijatora "specijalnih mjere" i naučnih dokaza na osnovu kojih ograničavaju naša prava i slobode, dovoljno govore u transparentnosti i stručnosti onih koje donose odluke u naše ime. Naravno, to su značajni pokazatelj kome te iste institucije i mediji ne služe.

Nedostatak dokumentacije kojom su inicirane razne mjere na ukidanju ljudskih prava i nemogućnost pronalaženja "dokaza" na koje se institucije i mediji pozivaju, trebalo bi da barem malo rasvijetle pritiske i manipulativne obrasce kojima smo neprekidno izloženi. Ovdje mislim na nas građane (svih vjera, nacija i vakcinalnih statusa ...), koji svojim pristankom, dajemo takvoj "eliti" mogućnost da sa nama upravlja i da nas vodi.

Kad već ne postoje naučni dijalozi ni dijalozi između građana i vlasti koja ih formalno zastupa, šta nas sprječava da se mi, ljudi, ujedinito u dijalogu, razumjevanju i poštovanju? Nije li vrijedno barem razmisliti o mogućnosti da sami budemo krojači svoje sudbine i da odbacimo sve nametnute predstave koja nas udaljavaju od istinske slobode.

Sadržaj:

1. Odgovori institucija - slobodan pristup informacijama.....	3.
1.1 Odgovori po pitanju mjera, predlagača i naučnih dokaza u borbi protiv Covid-19.....	3.
1.2 Odgovori u vezi odobrenih vakcina protiv Covid-19.....	8.
1.3 Odgovori u vezi epidemioloških mjera koje se sprovode u obrazovnim ustanovama.....	14.
2. Dostupni statistički podaci.....	16.
2.1 Statistički podaci u prvim mjesecima od proglašenja Covid-19 epidemije.....	16.
2.2 Podaci o broju kardioloških pregleda u Kliničkom centru Crne Gore.....	20.
2.3 Podaci sa službenog sajta Instituta za javno zdravlje.....	22.
3. Odgovori nevladinih organizacija (NVO).....	23.
4. Ostalo	28.

1. Odgovori institucija - slobodan pristup informacijama

1.1 Odgovori po pitanju mjera, predlagača i naučnih dokaza u borbi protiv Covid-19

 <p>Crna Gora Ministarstvo zdravlja</p>	<p>Adresa: Rimski trg br.46 81000 Podgorica, Crna Gora tel: +382 20 482 133 www.mz.gov.me</p>
<p>Broj: UPI-037/21-639/1</p>	<p>19.07.2021. godine</p>
<p>Ministarstvo zdravlja, na osnovu člana 30 st. 5 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (»Sl. list CG«, br.044/12, 30/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku (»Sl. list CG«, br.56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po zahtjevu Dejana Miljevića iz [REDACTED] broj: UPI-037/21-639/1 od 18.05.2021. godine, radi pristupa informacijama, donosi</p>	
RJEŠENJE	
<p>ODBIJA SE Zahtjev za pristup informacijama Dejana Miljevića iz [REDACTED] broj: UPI-037/21-639/1 od 18.05.2021. godine, kao neosnovan zbog neposjedovanja istih.</p>	
Obrazloženje	
<p>Dejan Miljević iz [REDACTED] podnio je Ministarstvu zdravlja Zahtjev za pristup informacijama broj: UPI-037/21-639/1 od 18.05.2021. godine kojim je tražio da mu se omogući pristup sljedećim informacijama: dokazu o efikasnosti epidemioloških mjera preduzetih na teritoriji Crne Gore u periodu od proglašenja epidemije Covid-19 do 22.04.2021. godine, a povodom Covid-19 epidemije koje je proglasilo Ministarstvo zdravlja i predlozima nadležnih institucija, stručnjaka i radnih tijela u Crnoj Gori koji su inicirali donošenje uredbi (Vlade i Ministarstva zdravlja) o obavezi nošenja zaštitnih maski svim građanima (čak i na otvorenim prostorima), te naučnim dokazima o efikasnosti i potrebi nošenja maski koji su pratili te predloge, na način što će mu se kopije traženih informacija dostaviti elektronskim putem na e-mail adresu: [REDACTED]</p>	
<p>Postupajući po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo zdravlja je utvrdilo da se informacije koje se traže predmetnim zahtjevom ne nalaze u posjedu ovog Ministarstva. Naime, Ministarstvo zdravlja nije u neposrednom posjedu bilo kojeg/ih dokumenta/ata kojim se dokazuje efikasnost epidemioloških mjera preduzetih na teritoriji Crne Gore u periodu od proglašenja epidemije Covid-19 pdo 22.04.2021. godine. Isto tako, ovo Ministarstvo nije u neposrednom posjedu predloga nadležnih institucija, stručnjaka i radnih tijela u Crnoj Gori koji su inicirali donošenje uredbi (Vlade i Ministarstva zdravlja) o obavezi nošenja zaštitnih maski, a ovo sa razloga što se obaveza korišćenja lične zaštitne opreme (uključujući i obavezu nošenja zaštitnih maski) ne utvrđuje putem uredbi (kako se navodi u predmetnom zahtjevu) - već se navedena obaveza utvrđuje naredbom ovog Ministarstva a na predlog Instituta za javno zdravlje, u skladu sa članom 55 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, te se stoga, pristup predlozima Instituta za javno zdravlje za donošenje naredbi o obavezi nošenja zaštitnih maski može eventualno ostvariti neposrednim obraćanjem kod tog Instituta, u skladu sa zakonom, zbog čega ovo Ministarstvo nalazi da predmetni zahtjev treba odbiti kao neosnovan zbog neposjedovanja, u skladu sa članom 30 stav 5 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.</p>	
<p>Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.</p>	
<p>PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu podataka o личности i pristup informacijama u roku od 15 dana od prijema rješenja, neposredno ili preko Ministarstva zdravlja. Žalba se podnosi u dva primjerka, sa dokazom o uplati 4,00 eura administrativne takse na žiro račun broj:907-000000083001-19, shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama (Službeni list Crne Gore", br.018/19)</p>	
<p>Dostavljeno: - Podnosiocu zahtjeva - u spise predmeta - a/a</p>	<p style="text-align: center;">MINISTARKA dr Jelena Borovinić Bojović</p>

Slika 1. - Ministarstvo zdravlja ne posjeduje čak ni predloge na osnovu kojih proglašava epidemiju

Dobijeni odgovori, tj. ćutanje institucija (Ministarstva zdravlja, Instituta za lijekove) po pitanju efikasnosti mjera koje su prisilno naložili, po pitanju predloga na osnovu kojih su naložene te mjere i po pitanju naučnih dokaza na kojima su bazirani ti predlozi, sami za sebe govore o njihovoj transparentnosti, naučnoj utemeljenosti i brizi prema građanima koje predstavljaju.

Bez obzira na medijske hvalospjeve o važnosti svih tih "stručnjaka" i "stručnog" mišljenja, dovoljno je na bazi pruženih odgovora razmisliti o postojanju elementarne savjesti u njihovom radu i postupcima.

Medijsko propagiranje važnosti "stručnog mišljenja", koje u konkretnoj situaciji označava samo vrstu obrazovanja a ne naučnu utemeljenost izjava i stavova, dodatno stvara napetost u društvu.

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Br. UP II 07-30-3307-2/21
Podgorica, 23.09.2021. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama - Savjet Agencije je, rješavajući po žalbi Miljević Dejana br. UP II 07-30-3307-1/21 od 23.08.2021. godine, izjavljene zbog povrede pravila postupka - nedonošenja rješenja Instituta za javno zdravlje Crne Gore, na osnovu člana 38 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list Crne Gore, br. 44/12 i 30/17) člana 129 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore, br. 056/14, 020/15, 040/15 i 037/17) je na sjednici održanoj dana 23.09.2021. godine, donio:

RJEŠENJE

Žalba se usvaja.

Nalaže se Institutu za javno zdravlje Crne Gore da donese rješenje po zahtjevu za slobodan pristup informacijama Miljević Dejana od 22.07.2021. godine u roku od 15 dana od prijema rješenja.

Obrazloženje

Zbog povrede pravila postupka - nedonošenja rješenja Instituta za javno zdravlje Crne Gore, podnosilac zahtjeva za pristup informaciji je uložio žalbu. U žalbi se navodi da su dana 22.07.2021. godine podnijeli zahtjev za pristup informacijama i to kopije: dostavljanje stručnih predloga Institutu za javno zdravlje Crne Gore (IJZCG) na osnovu kojih je u Crnoj Gori inicirano donošenje uredbi (Vlade i Ministarstvo zdravlja) o obaveznim mjerama nošenja zaštitne maske za nos i usta u cilju suzbijanja COVID-19 zaraze u toku proglašenja epidemije, te naučni dokaz o efikasnosti i potrebi nošenja maski koji su pratili te predloge i dostavljanje dokaza o efikasnosti epidemioloških mjera preduzetih na teritoriji Crne Gore na suzbijanju Covid-19 epidemije, a koji su služili IJZCG za procjenu epidemiološke situacije i predlaganje zaštitnih mjera u periodu od proglašenja epidemije Covid-19 od 22.07.2021. godine, a povodom Covid-19 epidemije koje je proglasilo Ministarstvo zdravlja. Predloženo je da Savjet Agencije sprovede postupak i naloži donošenje rješenja po zahtjevu za slobodan pristup informacijama.

Nakon razmatranja spisa predmeta i žalbenih navoda Savjet Agencije nalazi da je žalba osnovana.

Član 31 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisuje da je organ vlasti dužan da o zahtjevu za pristup informaciji donese rješenje i dostavi ga podnosiocu zahtjeva u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Član 35 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisuje da se žalba protiv akta o zahtjevu za pristup informaciji može izjaviti zbog povrede pravila postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA, adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 147

tel/fax: +382 020 634 883 (Savjet), +382 020 634 884 (direktor), e-mail: azlp@t-com.me, web site: www.azlp.me

Slika 2. – Prva stranica Rješenja Agencije za zaštitu ličnih podataka, kojim se konstatuje da IJZ ignoriše zakonsku obavezu da odgovori na zahtjev za slobodan pristup informacijama a povodom predloga kojim je inicirao epidemiološke mjere (kojima se ukidaju ljudska prava u Crnoj Gori), efikasnostih mjera i naučnih dokaza koji su razlog njihovog donošenja

Nakon ovog rješenja, IJZ je u Oktobru 2021. godine, donio rješenje kojim se omogućava slobodan pristup traženim informacijama ali u njemu nije dostavio niti jednu od informacija koje su tražene zahtjevom već je samo konstatovan obim njihovih poslova, obaveza vršenja nadzora na zaraznim bolestima, poštovanje međunarodnih obaveza, isl. Bez obzira ne medijsku sliku o ozbiljnosti i "stručnosti" njihovog rada, IJZ nije u stanju da navede naučnu podlogu svojih odluka, ne može

dostaviti naučne razloge donošenja mjera kojima se uskraćuju građanska prava i slobode, ne može dostaviti bilo kakve dokaze efikasnosti mjera sprovedenih na njihov predlog? Ako su samo poštanska ekspozitura Svjetske zdravstvene organizacije i jedino vrše prosljeđivanje tuđih naloga, čemu ta glumačka predstava ozbiljnosti kad nema veze sa zdravljem građana? Možda ta predstava služi da prestrašenim ljudima nametne lažni autoritet spasioaca?

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA
Br. UP II 07-30-3777-2/21
Podgorica, 30.09.2021. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama - Savjet Agencije je, rješavajući po žalbi Dejana Miljevića iz [REDAKTIRANO] br. UP II 07-30-3777-1/21 od 11.08.2021.godine, izjavljene zbog povrede pravila postupka-nedonošenja rješenja Instituta za javno zdravlje Crne Gore, na osnovu člana 38 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl.list Crne Gore, br.44/12 i 30/17) člana 129 Zakona o upravnom postupku ("Sl.list Crne Gore", br. 056/14, 020/15, 040/16, 037/17) je na sjednici održanoj dana 30.09.2021.godine, donio:

RJEŠENJE

Žalba se usvaja.

Nalaže se Institutu za javno zdravlje Crne Gore da donese rješenje po zahtjevu za slobodan pristup informacijama Dejana Miljevića iz [REDAKTIRANO] od 25.07.2021. godine u roku od 15 dana od prijema rješenja.

Obrazloženje

Zbog povrede pravila postupka-nedonošenja rješenja Instituta za javno zdravlje Crne Gore, podnosilac zahtjeva za pristup informaciji je uložio žalbu. U žalbi se navodi da je dana 25.07.2021. godine podnijeli zahtjev za pristup informacijama i to kopije: - Dostavljanje ukupnog ili broja dnevno zaraženih, hospitalizovanih, oporavljenih i umrlih osoba od Covid-19 u Crnoj Gori, a na dnevnom nivou od proglašenja epidemije do 25.07.2021. godine. Molim da podatke dostavite u digitalnom formatu (oblik koji Institut koristi za obradu: xls,xlsx, ods, csv ili eksport podata iz baze); - Dostavljanje informacije o ukupnom broju zaraženih i umrlih od Covid-19 u periodu od početka epidemije do 25.07.2021. godine, sa iskazanom starosnom strukturom i polom bolesnih i umrlih; - Dostavljanje informacije o ukupnom broju vakcinisanih protiv Covid-19 (posebno po jednoj ili više doza), ukupnom zabilježenom broju neželjenih efekata kod vakcinisane populacije, broju umrlih u vakcinisanoj populaciji, broju umrlih od Covid-19 u vakcinisanoj populaciji, broj vakcinisanih koji su nakon vakcinacije obolili od Covid-19, a sve ovo do dana 25.07.2021. godine. Predloženo je da Savjet Agencije sprovede postupak i naloži donošenje rješenja po zahtjevu za slobodan pristup informacijama.

Nakon razmatranja spisa predmeta i žalbenih navoda Savjet Agencije nalazi da je žalba osnovana.

Član 35 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisuje da se žalba protiv akta o zahtjevu za pristup informaciji može izjaviti zbog povrede pravila postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA, adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 147
tel/fax: +382 020 634 883 (Savjet), +382 020 634 884 (direktor), e-mail: azlp@t-com.me, web site: www.azlp.me

Slika 3.1 - Prva stranica Rješenja Agencije za zaštitu ličnih podataka, kojim se konstatuje da IJZ ignoriše zakonsku obavezu da odgovori na zahtjev za slobodan pristup informacijama čak i u vezi osnovnih podataka o zaraznosti, smrtnosti, vakcinalnom statusu isl., za koje tvrde da ih redovno analiziraju i na osnovu njih predlažu mjere u borbi protiv Covid-19

Kao i po pitanju epidemiološkim mjera i njihove procjene efikasnosti, tek nakon rješenja Agencije za zaštitu ličnih podataka, IJZ je pred zaključenje ovog dokumenta (29.10.2021. godine, tj više od tri mjeseca nakon upućivanja zahtjeva za slobodan pristup informacijama), donio rješenje kojim se

omogućava slobodan pristup traženim informacijama ali sa kojim (ponovo) nije dostavio sve informacije koje su tražene.

Tačnije, nisu dostavljeni sljedeći podaci koji se tiču osoba vakcinisanih protiv Covid-19:

- ukupan broj zabilježenih neželjenih efekata kod vakcinisane populacije,
- broju umrlih u vakcinisanoj populaciji,
- broju umrlih od Covid-19 u vakcinisanoj populaciji,
- broju vakcinisanih koji su nakon vakcinacije obolili od Covid-19.

Jedan koristan podatak iz tabela koje je po ovom rješenju dostavio IJZ, je sljedeća tabela:

Uzrast	umrli I talas	umrli II talas	UMRLI UKUPNO	% udio
0-9		0	0	0.00
10-19		0	0	0.00
20-29		1	1	0.06
30-39		15	15	0.92
40-49		47	47	2.89
50-59	1	159	160	9.85
60-69	3	399	402	24.75
70-79	3	512	515	31.71
80-89	2	431	433	26.66
90+		51	51	3.14
Nepoznat				
Ukupno	9	1615	1624	100.00

Slika 3.2 - Tabela umrlih od Covid-a po dobnim grupama od početka epidemije do 25.07.2021. godine, dio podataka koje su dostavljeni od strane Instituta za javno zdravlje

Bitno je napomenuti da su podaci iz tabele (Slika 3.2) službeni podaci koje IJZ prikuplja na osnovu nove metodologije. Naučno nedokazana pouzdanost PCR testa, koji ni po rječima naučnika koji ga je osmislio, kao ni po mišljenima djela naučne javnosti nije klinički test i nije pouzdan pokazatelj bolesti, bio je dominantan faktor u proglašenju smrti od Covid-a. Komorbiditet i faktor slučajnosti nije uopšte uziman u obzir, što je samo po sebi nevjerovatno, pa sve upućuje na namjeru pojačavanje medijske slike a ne naučne opravdanosti i poduzimanje korisnih mjera. Ipak i takva tabela u korelaciji sa zvaničnim statističkim podacima o stanovništvu Crne Gore, upućuje na zaključak da u mlađoj populaciji nije primjećeno povećanje smrtnosti usljed Covid epidemije. Detaljniji prikaz će biti dat u djelu službenih statističkih izvještaja.

Čak ni osnovni podaci vezani za strukturu zaraženih, vakcinisanih i umrlih građana, koji se po rječima raznih "stručnjaka" i predstavnika institucija "prate na dnevnom nivou", nisu dostupni javnosti. Zašto? Tu se ne radi o informacijam koje bi mogle ugroziti nečije lične podatke već o podacima koji mogu pokazati nivo opravdanosti postupaka, odgovornosti i stručnosti organa koji nam nameću epidemiološke mjere. Zašto vjerovati institucijama koje kriju istinu? Da li posjeduju potrebne kapacitete za statističku obradu prikupljenih podataka? Njihov sajt objavljuje dio informacija ali u redukovanom obliku u kome se ne mogu ispitati neke elementarne veze ugroženosti stanovništva. Gdje je starosna struktura zaraženih i umrlih na dnevnom nivou, smrtnost vakcinisanih, epidemiološki podaci po opštinama...?

Subject: Molba za pojašnjenje stavova i pristup naučnim podacima
Date: Tue, 29 Jun 2021 16:04:43 +0200
To: IJZCG <ijzcg@ijzcg.me>, 'IGOR GALIC' <igor.galic@ijzcg.me>, 'milos milutinovic' milos.milutinovic@ijzcg.me>

Poštovani,

Najljubaznije Vas molim da mi pomognete u shvatanju pozicije i stava Instituta za javno zdravlje (IJZ) kao i stavova Načelnice za imunizaciju u IJZ, Milena Popović Samardžić, jer je to potrebno radi analize mjera, medijskog i institucionalnog pritiska koji su ispoljeni u periodu proglašene epidemije Covid-19, te uticaja Instituta za javno zdravlje na takvo stanje u Crnoj Gori.

U medijima se mogu naći reakcije gospođe Popović Samardžić po pitanju nedovoljnog obima vakcinacije, predloga "ograničenja za one koji ne žele da se vakcinišu", navođenje podataka o PCR testa ("testu koji nije medicinska indikacija"), kao i izjavi "neophodno je da se vakciniše još najmanje 220 hiljada građana" pored već vakcinisanog svakog trećeg građanina.

Pomenute izjave se tiču Covid-19 i mogu se naći na slijedićim linkovima dnevnih novina Vijesti:

<https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/546215/najmanje-vakcinisanih-u-gusinju-petnjici-i-tuzima>

<https://www.vijesti.me/tv/emisije/551827/popovic-samardzic-neophodno-je-da-se-vakcinise-jos-najmanje-220-hiljada-gradjana>

Budući da se u gorepomenutim izjavama ozbiljno usmjerava pažnja građana u smjeru neophodnosti vakcinacije, tj. zalaže za vakcinaciju protiv Covid-19 i utiče na zdravlje i slobodu građana Crne Gore, molim Vas za slijedeća pojašnjenja gore navedenih stavova :

Da li navedeni stavovi gospođe Popović Samardžić, predstavljaju službene stavove Instituta za javno zdravlje?

Prema kojim naučnim dokazima je donesen zaključak da je pored vakcinisanog svakog trećeg građanina Crne Gore, "neophodno je da se vakciniše još najmanje 220 hiljada građana"?

Gdje se može naći naučno uporište (nedvosmisleni dokaz) o riziku koji stvara nevakcinisan populaciju i razlogu nametanja "ograničenja za one koji ne žele da se vakcinišu", te dokaz o njihovom negativnom uticaju na već vakcinisanu populaciju?

Koji su naučni dokazi i razlozi koji su naveli Institut za javno zdravlje da PCR testove koristi kao dokaz o Covid-19 zarazi, kada gospođa Popović Samardžić javno navodi da PCR testovi nisu medicinska indikacija?

Na osnovu kojih pretpostavki, odnosno naučnih podataka bazirate svoja mišljenja/preporuke, insistirate na novim zakonskim obavezama i usmjeravate pažnju građana, medija i institucija u pravcu povećanja obima ove vakcinacije i redukovanja ljudskih prava?

Zbog čega smatrate da svoj uticaj trebate iskoristiti za širenje propagande, tj. stvaranja pristanka u smjeru što većeg odziva za pomenutu vakcinaciju i kažnjavanje djela populacije koja nije zadovoljna ponuđenim dokazima? Da li ste u posjedu podatak o kliničkim ispitivanjima i bezbjednosti vakcina ili ukupnoj stopi smrtnosti od Covid-19, na čije vakcinisanje Vi pozivate ili svoje mišljenje bazirate na nekim drugim istraživanjima i kojim?

Vjerujem da djelimo stav da je svako medijsko/pravno usmjeravanje javnosti bez iznošenja činjenica, zapravo poziv na jednodušje, na prisilne mjere (moderni oblik fašizma), produkuje dodatnu polarizaciju u društvu i izvjesno stvara nepovjerenje prema mjerama i preporukama koje se sprovode na takav način.

Lako je u našem društvu primjetiti izostanak bilo kakvog dijaloga, debata i naučnog sučeljavanja po pitanju učinka vakcinacije i nametnutih mjera zaštite (ni mediji ni institucije ne brinu o dobrom informisanju a pozivaju na prisilne mjere). Da li ste Vi nekad komentarisali takvo stanje u Crnoj Gori?

Vrlo je zabrinjavajući rast izjava raznih ličnosti i institucija, koje apeluju na radikalno smanjenje prava i sloboda građana Crne Gore, pozivajući se na neku struku u kojoj očigledno postoji i političko/intresno/konformistički faktor ali bez ikakvih ponuđenih naučnih dokaza. Da li tako postupanje može ugroziti živote građana Crne Gore? Da li je rukovodstvo Institut za javno zdravlje spremno da se suoči sa mogućim pravnim posljedicama zbog nepotpunog informisanja?

Zar nam sada nisu potrebne konkretne naučne potpore u borbi sa neznanjem i strahom?

Još jednom Vas molim da mi pomognete u pojašnjenju gornjih pitanja.

Slika 4. - Rukovodstvo IJZ ne odgovara na molbu za pojašnjenje njihovih zaključaka i izjava Načelnice za imunizaciju u IJZ, da PCR testovi nisu medicinska indikacija, te naučnog razloga za njihovo korišćenje kao dokaz Covid-19 zaraze

1.2 Odgovori u vezi dozvola i saglasnosti za vakcine protiv Covid-19

CInMED
**INSTITUT ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE**

Broj: 3020/21/170/2-4166
Podgorica, 18.06.2021.godine

Na osnovu člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore" br.44/12 i 30/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 056/14, 020/15, 040/16 i 037/17) po zahtjevu za pristup informacijama broj: 3020/21/170-4166 od 09.06.2021.godine, koji je podnio Dejan Miljević sa adresom [REDACTED], Institut za lijekove i medicinska sredstva donosi

R J E Š E N J E

Odobrava se pristup dijelu informacija po navedenom zahtjevu podnosioca Dejanu Miljeviću. U skladu sa ovim, Institut za lijekove i medicinska sredstva dostavlja sljedeće informacije:

Dozvolu za stavljanje lijeka u promet izdatu od strane Instituta za lijekove i medicinska sredstva imaju sljedeće vakcine protiv COVID-19:

- COVID-19 VACCINE ASTRAZENECA, suspenzija za injekciju, 2.5×10exp8 Inf.U., bočica, staklena, 10x4ml, AstraZeneca Nijmegen B.V., Holandija
- COVID-19 VACCINE ASTRAZENECA, suspenzija za injekciju, 2.5×10exp8 Inf.U., bočica, staklena, 10x5ml, AstraZeneca Nijmegen B.V., Holandija

Registar lijekova/vakcina koji imaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet sa informacijama o dozvoli se nalazi na portalu Instituta www.cinmed.me u dijelu ljekovi-humani-registar.

Odbija se zahtjev za pristup informacijama koji se odnosi na dostavljanje kopija dozvola za stavljanje lijeka/vakcina u premt izdatih od Instituta, kopija svih dodatnih ugovora sklopljenih sa proizvođačima odobrenih vakcina i kliničkih ispitivanja, tj.ispitivanja bezbjednosti i efikasnosti svih odobrenih vakcina protiv COVID-19. Zahtjev se odbija sa razloga postojanja zakonskih ograničenja za pristup traženim informacijama, u skladu sa članom 14, stav 1 tačka 6 Zakona o slobodnom pristupu informacijama i članom 27 Zakona o lijekovima ("Službeni list Crne Gore", br. 80/20), jer navedeni podaci predstavljaju poslovnu tajnu. Navedenim članom Zakona o lijekovima je određeno da su direktor i zaposleni u Institutu dužni da kao poslovnu tajnu čuvaju sve podatke iz dokumentacije koja se prilaže uz zahtjev za dobijanje dozvole za lijek, kao i u drugim postupcima i dalje da je sva priložena dokumentacija vlasništvo proizvođača i predstavlja poslovnu tajnu.

O B R A Z L O Ž E N J E

Institutu za lijekove i medicinska sredstva obratio se Dejan Miljević, zahtjevom broj: 3020/21/170-4166 od 09.06.2021.godine, koji se odnosi na informacije o vakcinama protiv COVID-19 koje su dobile dozvolu za stavljanje u promet, kopijama dozvola, kopijama svih dodatnih ugovora sklopljenih sa distributerima/proizvođačima odobrenih vakcina i kliničkih ispitivanja tj.ispitivanja bezbjednosti i efikasnosti svih odobrenih vakcina protiv COVID-19.

Slika 5. - Informacija Instituta za lijekove i medicinska sredstva, u kojoj navodi naziv jedine odobrene vakcine protiv Covid-19, a ispitivanje njene bezbjednost i efikasnosti, kao i ukupna klinička ispitivanja čuva kao poslovnu tajnu proizvođača

Nosiocu dozvole iz tačke 1. ovog rješenja određuje se da ispuni sledeće uslove u dolje naznačenim rokovima, koji su usaglašeni sa uslovima i rokovima iz dozvole Evropske Komisije broj C(2021) 698 od 29.01.2021. godine, i da Institutu dostavi dokaz o ispunjavanju navedenih uslova najkasnije 15 dana od dana kada iste dostavi Evropskoj Agenciji za lijekove (EMA):

Opis	Rok za predaju
Radi potvrde konzistentnosti procesa proizvodnje aktivne supstance i gotovog proizvoda, podnosilac zahtjeva mora dostaviti dodatne podatke o validaciji i uporedivosti, kao i uvesti pojačano testiranje.	Decembar 2021., uz dostavljanje interim mjesečnih izvještaja počevši od februara 2021.
Radi osiguranja konzistentnog kvaliteta lijeka, podnosilac zahtjeva mora dostaviti dodatne informacije o stabilnosti aktivne supstance i gotovog proizvoda i revidirati specifikacije za gotov proizvod nakon što stekne dodatno iskustvo u proizvodnji.	Jun 2022., uz dostavljanje interim mjesečnih izvještaja počevši od februara 2021.
Radi potvrde efikasnosti i bezbjednosti COVID-19 Vaccine AstraZeneca, nosilac dozvole mora dostaviti završni izvještaj o kliničkom ispitivanju za randomizovana kontrolisana ispitivanja COV001, COV002, COV003 i COV005.	31. maj 2022.
Radi potvrde efikasnosti i bezbjednosti COVID-19 Vaccine AstraZeneca, nosilac dozvole mora dostaviti rezultate primarne analize (sprovedene na osnovu podataka prikupljenih do 7. decembra [nakon zaključavanja baze podataka]) i završne analize objedinjenih podataka iz pivotalnih ispitivanja.	Primarna analiza: 5. mart 2021. Završna analiza objedinjenih podataka: 31. maj 2022.
Radi potvrde efikasnosti i bezbjednosti COVID-19 Vaccine AstraZeneca kod starijih osoba i ispitanika sa pridruženom bolešću, nosilac dozvole mora dostaviti pregled i sažetak primarne analize i završnog izvještaja o kliničkom ispitivanju za ispitivanje D8110C00001.	Primarna analiza: 30. april 2021. Završni izvještaj o kliničkom ispitivanju: 31. mart 2024.

Slika 6. - Izvod uslova dozvole AstraZeneca vaccine, jedine odobrene vaccine protiv Covid-19 u Crnoj Gori, - podaci sa službenog sajta Instituta za lijekove i medicinska sredstva

Na gornjem dokumentu, vidi se da čak ni jedina vakcina koja je odobrena u Crnoj Gori, nije prošla završna klinička ispitivanja, nema analizu objedinjenih podataka iz ispitivanja, nema dio primarne analize ni završni izvještaj o kliničkim ispitivanjima. Da li je to vakcina koja je tek u eksperimentalno-testnoj fazi ili vakcini koja ima potrebnu naučnu provjeru bezbjednosti, efikasnosti i ukupnih kliničkih ispitivanja?

**INSTITUT ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE**

Broj: 3020/21/190/2-4497
Podgorica, 12.07.2021. godine

Na osnovu člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore" br.44/12 i 30/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 056/14, 020/15, 040/16 i 037/17) po zahtjevu za pristup informacijama broj 3020/21/190-4497 od 30.06.2021.godine, koji je podnio Dejan Miljević sa adresom [REDACTED], Institut za lijekove i medicinska sredstva donosi

R J E Š E N J E

Odobrava se pristup informacijama po navedenom zahtjevu podnosioca Dejana Miljevića. U skladu sa ovim, Institut za lijekove i medicinska sredstva dostavlja sljedeće informacije: spisak vakcina protiv COVID-19 za koje je Institut za lijekove i medicinska sredstva izdao saglasnost za nabavku, odnosno uvoz vakcine, a koje nemaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet:

- Comirnaty, koncentrat za disperziju za injekciju, 30mcg/doza, proizvođača Pfizer Manufacturing Belgium NV, Belgija;
- SARS-CoV-2 Vaccine (Vero Cell), Inactivated (SINOPHARM), suspenzija za injekciju, 6.5j./doza (0.5ml), proizvođača Beijing Institute of Biological Products Co., Ltd, NR Kina;
- Gam-COVID-Vac (SPUTNIK V), rastvor za injekciju, 0.5ml/doza, proizvođača FSBI "NRCEM N.A. N.F. GAMALEYA" of the Ministry of Health of the Russian Federation, Ruska Federacija

Saglasnost za nabavku, odnosno uvoz navedenih vakcina je izdata na osnovu člana 5 stav 2 Zakona o lijekovima ("Službeni list Crne Gore" br.080/20), koji određuje da se saglasnost za nabavku može izdati u slučaju medicinski opravdane potrebe, u slučaju epidemija, epizootija, elementarnih nepogoda i drugih vanrednih stanja, radi zaštite zdravlja.

O B R A Z L O Ž E N J E

Institutu za lijekove i medicinska sredstva obratio se Dejan Miljević, zahtjevom koji je u Institutu primljen pod brojem 3020/21/190-4497 od 30.06.2021. godine, kojim je tražen spisak vakcina protiv COVID-19 za koje je Institut za lijekove i medicinska sredstva izdao saglasnost za nabavku, odnosno uvoz vakcine, a koje nemaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet, kao i osnov iz Zakona o lijekovima po kojem je postupano prilikom izdavanja saglasnosti za nabavku. Na osnovu iznijetih razloga, shodno članu 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama i članu 18 Zakona o upravnom postupku, odlučeno je kao u dispozitivu.

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

ODLUČENJE DIREKTORA

dr Maida Šahman Zaimović

Dostaviti:

- Dejan Miljević
- a/a Instituta za lijekove i medicinska sredstva

Slika 7. - Spisak vakcina protiv Covid-19 za koje je izdata saglasnost za uvoz mada nemaju dozvolu za stavljanje lijeka u promet

CInMED

**INSTITUT ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
CRNE GORE**

Broj: 3020/21/226/2-5494

Podgorica, 01.09.2021.godine

Na osnovu člana 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore" br.44/12 i 30/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 056/14, 020/15, 040/16 i 037/17) po zahtjevu za pristup informacijama broj: 3020/21/226-5494 od 17.08.2021.godine, koji je podnio Dejan Miljević sa adresom [REDACTED], Institut za lijekove i medicinska sredstva donosi

RJEŠENJE

Odbija se zahtjev za pristup informacijama koji se odnosi na dostavljanje inicijalnih dokumenata na osnovu kojih je Institut za lijekove i medicinska sredstva izdao saglasnost za nabavku, odnosno uvoz vakcina protiv COVID-19. Kao i zahtjev za kopije saglasnosti za nabavku, odnosno uvoz vakcina protiv COVID-19 koje nemaju dozvolu za lijek/vakcinu, a koje je izdao Institut za lijekove i medicinska sredstva. Zahtjev se odbija zato što postoje zakonska ograničenja za pristup traženim informacijama, u skladu sa članom 14, stav 1 tačka 6 Zakona o slobodnom pristupu informacijama i članom 27 Zakona o lijekovima ("Službeni list Crne Gore", br. 80/20), jer navedeni podaci predstavljaju poslovnu tajnu. Navedenim članom Zakona o lijekovima je određeno da su direktor i zaposleni u Institutu dužni da kao poslovnu tajnu čuvaju sve podatke iz dokumentacije koja se prilaže uz zahtjev za dobijanje dozvole za lijek, kao i u drugim postupcima i dalje da je sva priložena dokumentacija vlasništvo proizvođača i predstavlja poslovnu tajnu.

OBRAZLOŽENJE

Institutu za lijekove i medicinska sredstva obratio se Dejan Miljević, zahtjevom koji je u Institutu primljen pod brojem: 3020/21/226-5494 od 17.08.2021. godine, kojim su tražena dokumenata na osnovu kojih je Institut za lijekove i medicinska sredstva izdao saglasnost za nabavku, odnosno uvoz vakcina protiv COVID-19, kao i zahtjevi za kopije saglasnosti za nabavku, odnosno uvoz vakcina protiv COVID-19.

Na osnovu iznijetih razloga, shodno članu 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama i članu 18 Zakona o upravnom postupku, odlučeno je kao u dispozitivu.

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Dostaviti:

- Dejan Miljević
- a/a Instituta za lijekove i medicinska sredstva

Slika 8. - Instituta za lijekove i medicinska sredstva, odbija dostaviti čak i kopije saglasnosti za nabavku vakcina protiv Covid-19 koje nisu ostvarile uslove za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet (pravdaju se Članom 27., Zakona o lijekovima, koji se ne odnosi na dozvole, saglasnosti i ostale dokumente generisane u Institutu već na dokumentaciju proizvođača lijekova/vakcina)

Pošto je na službenom sajtu Institut za lijekove i medicinska sredstva objavljeno da su izdate saglasnost za nabavku i uvoz vakcina, date u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore o uslovima za davanje saglasnosti za nabavku vakcina, obratio sam se Vladi i Ministarstvu zdravlja da omoguće uvid u te odluke (ko je inicirao te odluke, da li je neko stručno tjele dalo predlog za njihovo donošenje ili je neka zainteresovana strana tako odlučila zbog svoje koristi, koji je to predlog...).

Ministarstvo zdravlja, na osnovu člana 29 stav 1 tačka 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (»Sl. list CG«, br.44/12, 30/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku (»Sl. list CG«, br.56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po zahtjevu Dejana Miljevića iz [REDACTED] broj: 1UPI-037/21-1319/1 od 27.07.2021. godine, koji je ovom Ministarstvu prosljedila Vlada Crne Gore – Generalni sekretarijat, radi pristupa informacijama, donosi

RJEŠENJE

ODBIJA SE Zahtjev za pristup informacijama Dejana Miljevića iz [REDACTED] broj: 1UPI-037/21-1319/1 od 27.07.2021. godine, kao neosnovan

Obrazloženje

Dejan Miljević iz [REDACTED], podnio je Vladi Crne Gore-Generalnom sekretarijatu Zahtjev za pristup informacijama koji je ovom Ministarstvu ista prosljedila dana 27.07.2021. godine na dalju nadležnost i postupanje, a kojim zahtjevom je podnosilac istog tražio da mu se omogući pristup sljedećim informacijama: Kopiji Odluke Vlade Crne Gore o uslovima za davanje saglasnosti za nabavku vakcine Sinopharm, Kopiji Odluke Vlade Crne Gore o uslovima za davanje saglasnosti za nabavku vakcine Sputnik V, Kopiji Odluke Vlade Crne Gore o uslovima za davanje saglasnosti za nabavku vakcine Pfizer, Kopiji Odluke Vlade Crne Gore o uslovima za davanje saglasnosti za nabavku vakcine Astra Zeneka, na način što će mu se pristup traženoj informaciji omogućiti dostavom kopije u elektronskoj formi na e-mail adresu koja glasi: [REDACTED]

U postupku po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo zdravlja je utvrdilo da posjeduje tražene informacije, te da iste sadrže povjerljive podatke koji su označeni oznakom tajnih podataka stepena tajnosti interno koji iziskuju posebnu povjerljivost radi čije zaštite je članom 14 stav 1 tačka 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisana mogućnost ograničenja pristupa informaciji. Pri ovakvom stanju stvari Ministarstvo zdravlja je, u skladu sa članom 16 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, izvršilo test štetnosti objelodanjivanja ove informacije i utvrdilo da bi njenim objavljivanjem nastupile štetne posljedice po prvostepeni organ i po interes koji su od većeg značaja od interesa javnosti da zna predmetne informacije. Naime, objelodanjivanjem traženih informacija (podataka) izvjesno bi mogle nastupiti štetne posljedice po prvostepeni organ i po interese države Crne Gore, a ovo sa razloga što je politika proizvođača vakcina prema svim kupcima bila takva da se prethodno morala potpisati izjava o povjerljivosti, pri čemu su svi podaci s tim u vezi označeni oznakom tajnosti i takva politika proizvođača je bila prema svim državama, uključujući i Crnu Goru a sve prednje imajući u vidu činjenicu da nijesu ispunjeni uslovi propisani članom 17 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, tako da u konkretnom slučaju ne postoji preovlađujući javni interes za objelodanjivanjem traženih informacija. Shodno navedenom Ministarstvo zdravlja nalazi da je traženim informacijama potrebno ograničiti pristup.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

PРАВNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu podataka o личности i pristup informacijama u roku od 15 dana od prijema rješenja, neposredno ili preko Ministarstva zdravlja. Žalba se podnosi u dva primjerka, sa dokazom o uplati 4,00 eura administrativne takse na žiro račun broj:907-000000083001-19, shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama (Službeni list Crne Gore", br.018/19)

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva
- u spise predmeta
- a/a

MINISTARKA

dr. Jelena Borovinić Bojović

Slika 9. – Rješenja Ministarstva kojim se zbog tajnosti podatak, odbija dostavljanje kopije Odluke Vlade Crne Gore o uslovima za davanje saglasnosti za nabavku vakcina koje nemaju dozvolu za stavljanje ljeka u promet (navedeni razlog tajnosti je "politika proizvođača vakcina", tj. prisila korporacija na koju je Vlada pristala)

Ministarstvo zdravlja, na osnovu člana 29 stav 1 tačka 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (»Sl. list CG«, br.44/12, 30/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku (»Sl. list CG«, br.56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po zahtjevu Dejana Miljevića iz [REDACTED] broj: UPI-037/21-1223/3 od 14.09.2021. godine, koji je ovom Ministarstvu prosljedila Vlada Crne Gore – Generalni sekretarijat, radi pristupa informacijama, donosi

RJEŠENJE

ODBIJA SE Zahtjev za pristup informacijama Dejana Miljevića iz [REDACTED] broj: UPI-037/21-1223/3 od 14.09.2021. godine kao neosnovan

Obrazloženje

Dejan Miljević iz [REDACTED] podnio je Vladi Crne Gore – Generalnom sekretarijatu Zahtjev za pristup informacijama koji je ovom Ministarstvu ista prosljedila dana 14.09.2021. godine na dalju nadležnost i postupanje, a kojim zahtjevom je podnosilac istog tražio da mu se omogući pristup sljedećim informacijama: – Kopiji svih ugovora potpisanih sa proizvođačima vakcina protiv Covida-19 na način što će mu se pristup traženim informacijama omogućiti dostavljanjem u elektronskoj formi na e-mail adresu koja glasi: [REDACTED]

U postupku po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo zdravlja je utvrdilo da posjeduje tražene informacije, te da iste sadrže povjerljive podatke koji su označeni oznakom tajnih podataka stepena tajnosti interno koji iziskuju posebnu povjerljivost radi čije zaštite je članom 14 stav 1 tačka 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisana mogućnost ograničenja pristupa informaciji. Pri ovakvom stanju stvari Ministarstvo zdravlja je, u skladu sa članom 16 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, izvršilo test štetnosti objelodanivanja ove informacije i utvrdilo da bi njenim objavljivanjem nastupile štetne posljedice po prvostepeni organ i po interes koji su od većeg značaja od interesa javnosti da zna predmetne informacije. Naime, objelodanivanjem traženih informacija (podataka) izvjesno bi mogle nastupiti štetne posljedice po prvostepeni organ i po interese države Crne Gore, a ovo sa razloga što je politika proizvođača vakcina prema svim kupcima bila takva da se prethodno morala potpisati izjava o povjerljivosti, pri čemu su svi podaci s tim u vezi označeni oznakom tajnosti i takva politika proizvođača je bila prema svim državama, uključujući i Crnu Goru, a sve prednje imajući u vidu činjenicu da nijesu ispunjeni uslovi propisani članom 17 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, tako da u konkretnom slučaju ne postoji preovlađujući javni interes za objelodanivanjem traženih informacija. Shodno navedenom Ministarstvo zdravlja nalazi da je traženim informacijama potrebno ograničiti pristup.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu podataka o ličnosti i pristup informacijama u roku od 15 dana od prijema rješenja, neposredno ili preko Ministarstva zdravlja. Žalba se podnosi u dva primjerka, sa dokazom o uplati 4,00 eura administrativne takse na žiro račun broj:907-000000083001-19, shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama (Službeni list Crne Gore", br.018/19)

Dostavljeno:
- Podnosiocu zahtjeva
- u spise predmeta
- a/a

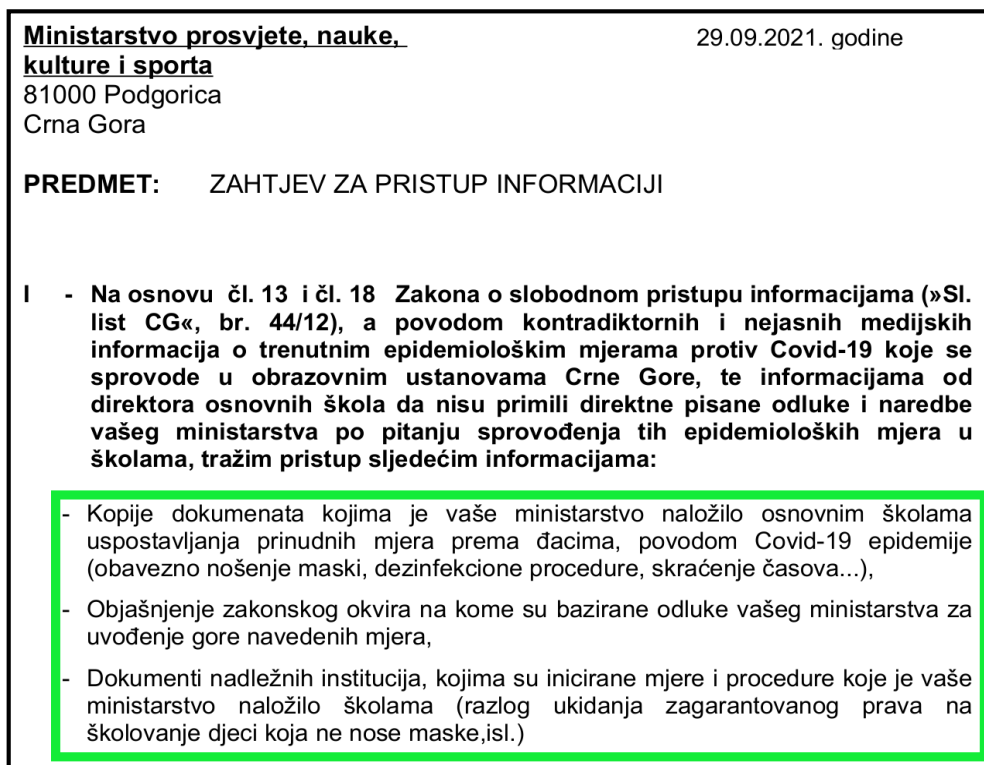
MINISTARKA
dr Jelena Borovinić Bojović

Slika 10.- Rješenja Ministarstva kojim se zbog tajnosti podatak, odbija dostavljanje ugovora Vlade Crne Gore sa proizvođačima vakcina protiv Covid-19 (ugovor nije dio standardne zakonske procedure odobravanja i uvoza vakcina)

Ponovo je "politika proizvođača vakcina", razlog za tajnost (isključivo pravno/ekonomski razlozi).

1.3 Odgovori u vezi epidemioloških mjera koje se sprovode u obrazovnim ustanovama

Prije početka školske 2021/2022 godine, u medijima su se pojavile kontradiktorne izjave po pitanju epidemioloških mjera koje će se sprovoditi u školama. Kada je Ministarstvo prosvjete javno saopštilo da ne postoji Zakonski osnov da se uskrati školovanje djeci koja ne žele da nose maske, Ministarstvo zdravlja je izdalo drukčije saopštenje. Na žalost, priča o saopštenjima pojedinih državnih organa je jedino sa čim smo bili (medijski) upoznati. Na sajtovima, Vlade, Ministarstva prosvjete, Ministarstva zdravlja, ne mogu se naći nikakve naredbe, ukazi, niti obavezujući pravni dokumenti.

Slika 11.- Zahtjev na koji Ministarstvu prosvjete nije dostavilo odgovor, bez obzira što su to bili dužni po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama.

Pokušaji pribavljanja informacija vezanim za donešenje akata kojima se uspostavljaju prinudne epidemiološke mjere u obrazovnim ustanovama, pronalaženja zakonskog okvira kojim se to omogućava, naziva inicijatora obavezujućih mjere i procedure u školama, ostali su bez ikakvog uspjeha.

Nakon upućenog zahtjeva Osnovnoj školi (čiji sam đak davno bio) da dostavi informacije po čijem nalogu, uputstvu, naređenju ili nekom drugom dokumentu sprovode prinudne epidemiološke mjere prema svojim đacima, upućen mi je poziv da dođem kod njih i tu dobijem tražene informacije.

Prilikom susreta sa direktoricom škole, rečeno mi je: da oni nemaju tražena dokumenta, da im Ministarstvo prosvjete nije dostavilo nikakve pravno obavezujuće dokumente već samo flajer sa preporukama i da su o epidemiološkim mjerama upoznati iz medija.

Nakon ovih zabrinjavajućih izjava, zamoli sam je da mi saopštene podatke dostavi u pisanoj formi (kao što je i propisano zakonom) jer su mi neophodni zbog istraživačkog rada. To je naprasno izazvalo promjenu raspoloženja i veliku ljutnju direktorice, koja je počela tvrditi da imam “zloćudne namjere prema školi”, da sam “dosadio bogu i narodu”, isl. O razlogu takvog ponašanja nepotrebno je nagađati ali je jasno da se takvi “naši” predstavnici radi ostvarivanja svog interesa ne stide napadati ljude koji pitaju za razloge i opravdanost mjera. Ono što je naj bitnije u ovoj priči je to da im je zdravlje naše djeci manje važno od materijalne koristi i ličnog ega (to je jedino što se čuva takvim ponašanjem i insistiranjem na sljepoj poslušnosti bez obzira na činjenice i interes same djece).

To što obrazovne ustanove nisu obavještene i što se obavezujući pravni akti ne mogu naći u digitalnoj dokumentaciji sajta Vlade i Ministarstava, ne znači da neke naredbe ne postoje. U službenom listu

91/2021, objavljenom 27.08.2021. godine, nalazi se naredba Ministarke zdravlja, kojom se definišu dodatne obaveze obrazovnih ustanova.

Na osnovu člana 55 stav 1 tač. 2 do 4 i tačka 9 i člana 55a stav 2 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", br. 12/18, 64/20 i 59/21), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

**NAREDBU
O DOPUNI NAREDBE ZA PREDUZIMANJE
PRIVREMENIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U ZEMLJU,
SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE PRENOŠENJA NOVOG KORONAVIRUSA**

Član 1

U Naredbi za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 80/21, 84/21 i 90/21) u članu 1 stav 1 poslije tačke 8 dodaje se nova tačka koja glasi:

“8a) obaveza javnih i privatnih ustanova koje obavljaju obrazovni i vaspitni rad u oblastima osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim potrebama i obrazovanja odraslih da, u skladu sa preporukama Instituta za zaštitu zdravlja učenika i zaposlenih u osnovnim i srednjim školama tokom trajanja pandemije COVID-19:

Slika 12.- Dio Naredbe Ministarstva zdravlja objavljene u Službenom listu 91/2021

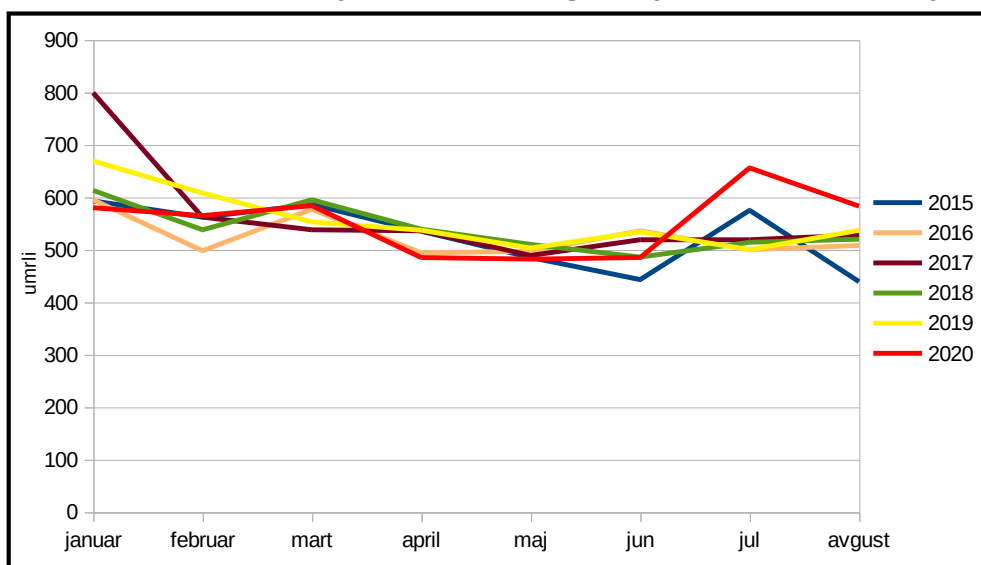
I u ovom dokumentu (Naredbi) je jasno navedeno da su mjere sprovedene **na predlog “Instituta za javno zdravlje”** (IJZ). Da li treba podsjećati da Ministarstvo zdravlja, na pitanja u vezi predloga po kome donose mjere (*Slika 1.*), bezbrižno saopštava da ih ne posjeduje? Ne posjeduje predloge mjera na osnovu koji su nametnuli prinudne mjera za sve građane i djecu u Crnoj Gori?

Da li treba podsjećati da na pitanja u vezi epidemioloških mjera (*Slika 2.*), IJZ “stojički” odbija da dostavi odgovore? “Veliki stručnjaci” na našim ekranima, novinama i web stranicama, te promoteri “brige prema građanima”, ne samo da nisu u stanju naučno potkrepiti svoje odluke već ne mogu naći sopstvene predloge za radikalne mjere? Pa što je ovo. Gdje se izgubila nauka, briga za djecu, moral i odgovornost tih “stručnjaka”?

Da li se moderna civilizacija ikada sreća sa ovako opasnim vidom simbioze totalitarizma, propagande i lažne nauke?

2. Dostupni statistički podaci

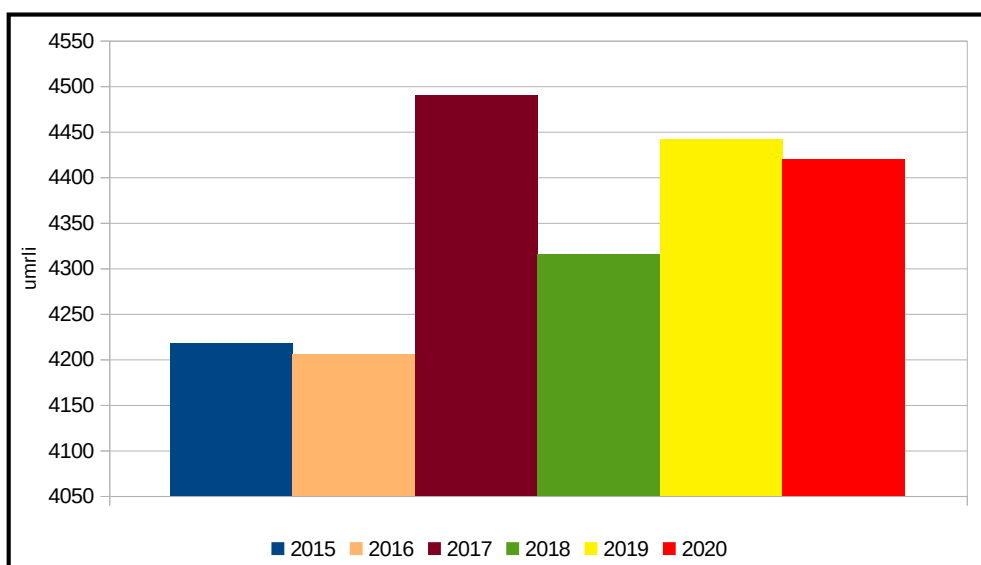
2.1 Statistički podaci u prvim mjesecima od proglašenja Covid-19 epidemije

Slika 13. - Grafik broja umrlih u prvim osam mjeseci u Crnoj Gori, za period 2015.-2020. godina, napravljen na osnovu podataka sa službenog sajta Monstata

link: <https://www.monstat.org/uploads/files/Bilten/2021/1/2.pdf>
<https://www.monstat.org/uploads/files/Bilten/2021/7/2.pdf> i ostali izvještaji

U Martu 2020. su u Crnu Goru uvedene represive mjere, policijski čas i druge epidemiološke mjere, te se plasirale informacije o povećanoj smrtnosti zbog Covid-19.

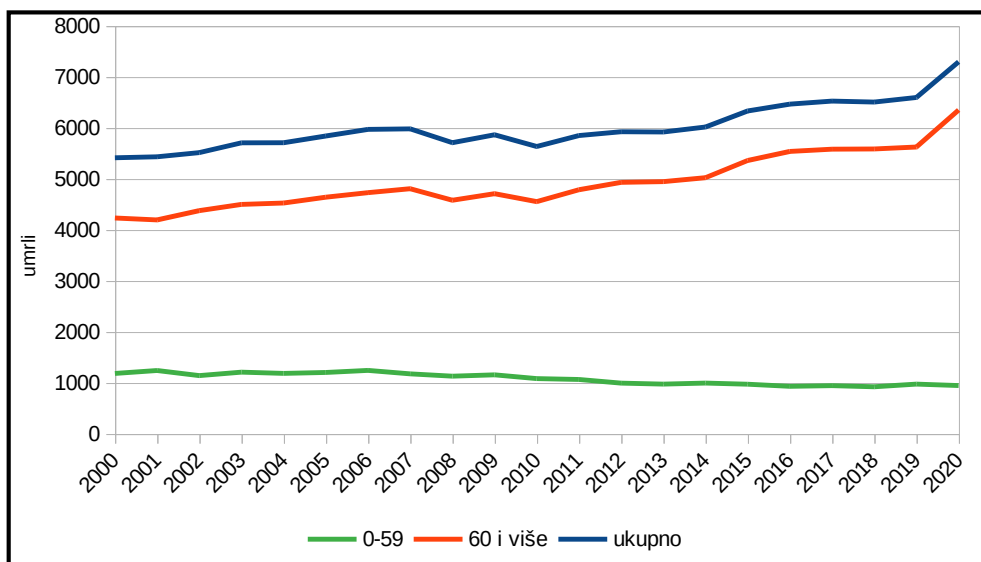

Slika 14. - Grafik ukupnog broja umrlih u prvim osam mjeseci u Crnoj Gori, za period 2015.-2020. godina, napravljen na osnovu podataka sa službenog sajta Monstata

Očigledni je da službeni statistički podaci za prvih osam mjeseci od proglašenja epidemije Covid-19 (period uvođenja "policijskog časa", ograničavanja kretanja, maski, distance,...), ne upućuju na nikakvu porast smrtnosti u Crnoj Gori.

Štaviše, smrtnos u prvih osam mjeseci 2020. godine je manja u odnosu na isti period 2019. i 2017. godine.

Slika 15. - Grafik godišnjeg broja umrlih u Crnoj Gori, prema starosnoj strukturi, za period 2000. – 2020. godina, napravljen na osnovu podataka sa službenog sajta Monstata
link: <https://monstat.org/uploads/files/demografija/pr.kretanje/umrli.xls>

Grafik godišnjeg broja umrlih u prethodnim godinama jasno upućuje na rastuću godišnju vrijednost. Vidi se da je broj umrlih u populaciji “0-59” godina vrlo ujednačen (blagi pad) tokom zadnjih 10 godina, dok broj umrlih među populacijom “60 i više” godina, ima rastuću vrijednost. Činjenica je da je prema službenim podacima, porast ukupne smrtnosti u 2020. godini (u odnosu na 2019.) iznosi 10.58%, kao što je i činjenica da je porast ukupne smrtnosti u 2015. godini (u odnosu na 2014.) iznosio 5,24% ali tada niko od institucija nije to spominjao u svojim izvještajima niti se pravila medijska slika beznađa i straha.

A ako pratimo rast smrtnosti u odnosu na petogodišnje intervale, (zbog promjenjive dinamike rasta) onda je u 2020. godini ukupna smrtnost porasla za 15.23% (u odnosu na 2015.), dok je u 2015. godini porasla za 12.36% (u odnosu na 2010.).

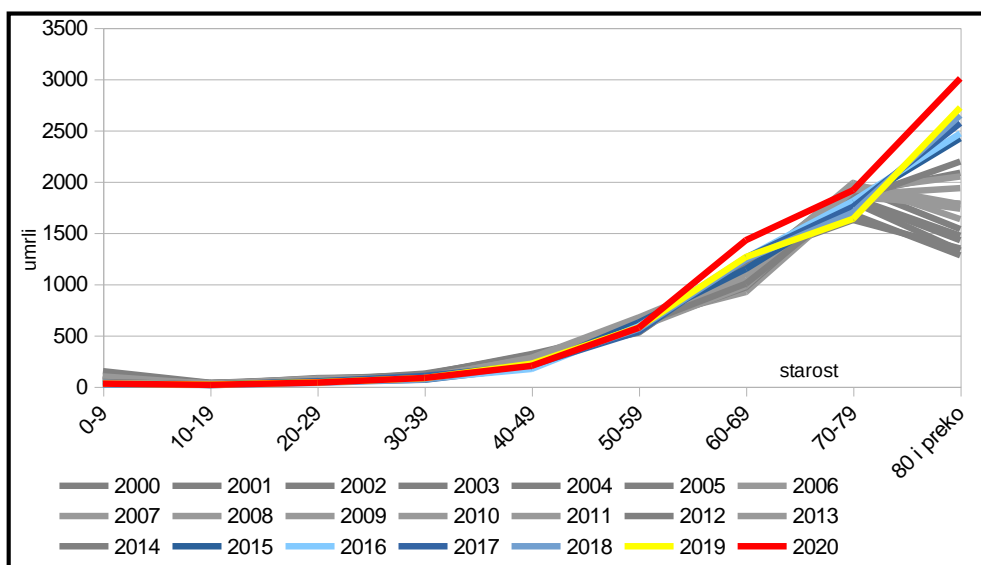
	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Januar	595	799	613	669	580
Februar	498	562	538	608	565
Mart	577	538	595	553	584
April	494	536	539	537	485
Maj	497	489	510	503	482
Jun	536	519	486	534	485
Jul	500	519	514	500	656
Avgust	508	528	520	537	583
Septembar	487	472	495	501	592
Oktobar					
Novembar					
Decembar					

Slika 17.1. - Ukupan broj umrlih u Crnoj Gori, prema starosnoj strukturi za 2019. i 2020. godinu, (tabelarni podaci na osnovu podataka sa službenog sajta Monstata)

		2019. god.	2020. god.
Starost	0-9	28	29
	10-19	20	17
	20-29	42	39
	30-39	83	84
	40-49	223	202
	50-59	577	573
	60-69	1264	1428
	70-79	1636	1915
	80 i preko	2722	3006

Slika 16. .
period 2016. – 2020. godina, (tabelarni podaci na osnovu mjesečnih podataka sa službenog sajta Monstata, a koji se za 0%-0.6% razlikuju od njihovih godišnjih podataka)

Zanimljivo je pogledati podatak sa gornje tabele (Slika 16.), tj. smrtnost u Decembru 2016 i Januaru 2017, gdje se bilježi sličan nivo porasta kao u periodu Oktobra, Novembra i Decembra 2021. godine. Tada nije bilo epidemioloških mjera, nije korišćena “medijska aždaja”, niti su se oglašavali službeni “stručnjaci”.

Slika 17.2 - Grafik godišnjeg broja umrlih u Crnoj Gori, prema starosnoj strukturi, za period 2000. – 2020. godina, napravljen na osnovu podataka sa službenog sajta Monstata
 link: <https://monstat.org/uploads/files/demografija/pr.kretanje/umrli.xls>

Gornji grafik predstavlja uporedni prikaz starosne strukture umrlih za period od 2000. do 2020. godine. Radi bolje preglednosti, crvenom linijom je predstavljena 2020. godina, žutom 2019., period od 2015.-2018. je predstavljen plavim nijansama, dok su sve prethodne godine predstavljene sivim tonovima.

Ono što odmah upada u oči je da je broj umrlih koji su bili stari od 0 do 59 godina (uključujući osobe stare 59 godina) u 2020. godini bio na nivou smrtnosti u 2019. godini. Malo preciznije, **broj umrlih u tom starosnom rasponu je u 2020. godini manji za 2,98%** u odnosu na 2019. godinu.

Kako ne postoji nikakvi statistički pokazatelj koji bi upućivao na porast smrtnosti u starosnoj populaciji 0-59 godina, jasno je da ne postoji ni statistički pokazatelj koji bi prepoznao efekte bilo koje epidemije u ovoj populaciji.

Treba navesti da bi eventualni napredak u podizanju kvaliteta zdravlja građana, mogao biti kompezatorni element koji "maskira" povećanu smrtnost nastalu od neke epidemije. Koliko je nerealno postojanje takvog boljitka u domenu zdravlja, tj. ukupnog kvaliteta života u Crnoj Gori, svako od nas će lako procjeniti iz sopstvenog iskustva.

Da ne bi bilo nedoumica, zbog moguće pristrasne procjene ličnog iskustva, statistički podaci vezani sa procjenu "podizanja" kvaliteta zdravstvene brige u Crnoj Gori, biće prikazani u sljedećem poglavlju.

Gornji grafik pokazuje još i to, da se u 2020. godini povećao broj umrlih u populaciji od 60 godina i starijim. To povećanje u 2020. godini iznosi 12.93%, dok za istu populaciju u 2015. godini, ono je 6,73%.

Znajući da u ovoj populaciji dugoročno postoji rastuća vrijednost broja umrlih (Slika 16.), smisleno je uporediti rast broja umrlih u odnosu na duži vremenski period. Ako porast broja umrlih, za populaciju iznad 60, pratimo u odnosu na vrijednost koja je bilježena pet godina prije, dolazimo do činjenice da je u 2020. godini, porast iznosio 18,47%, dok je u 2015. godini bio 17,73%. Na istoj slici vidi se višegodišnja karakteristika porasta smrtnosti ove populacije (možda zbog starosne raspodjele u populaciji).

		Ukupno stanovništvo	Umrli od Covid-19	Smrtnost u ukupnoj populaciji
Starost	0-9	72629	0	0.000%
	10-19	77430	0	0.000%
	20-29	78358	1	0.001%
	30-39	88343	15	0.017%
	40-49	84360	47	0.056%
	50-59	80489	160	0.199%
	60-69	76702	402	0.524%
	70-79	41298	515	1.247%
	80 i preko	21130	484	2.291%
UKUPNO		620739	1624	0.262%

Slika 17.3 -Tabela uporedbe stanovništva Crne Gore i broja umrlih od Covid-19, prema starosnoj strukturi, napravljen na osnovu podataka sa službenog sajta Monstata i djela dostavljenih podataka IJZ (Slika 3.2) sa brojem umrlih od Covid-a do 25.07.2021. godine
link: https://www.monstat.org/uploads/files/demografija/procjene/2020/procjene_cg_pol_starost_1_januar.xlsx

Tabela (Slika 17.3) iskazuje procenat smrtnosi u raznim starosnim populacijama i prikazuje broj umrlih od Covida u periodu dužeme od godišnjeg nivo, jer se odnosi na podatke koji su prikupljeni od početka epidemije do 27.07.2021. godine. Bez obzira na to, smrtnost u mlađim populacijama je niža od smrtnosti nekih zaraznih bolesti koje su se u prethodnim godinama pojavljivale. Ako prema službenim podacima nema umrlih od Covida u populaciji do 19 godina i mlađim, zašto propagandna mašinerija (mediji i institucije) plasira informacije o potrebi vakcinacije djece? Koja je korist djeci od toga? Ako svaki lijek i vakcina mogu imati neželjene efekte pa i smrtne posljedice, zašto izlagati djecu mogućim dodatnim problemima i nepoznatim učincima vakcina koje nisu prošle sve faze kliničkih ispitivanja? Kome je to u korist? Djeci ili onima koji od vakcina i propagande zarađuju?

Plasiranjem neproverene priče da djeca šire zarazu, manipulira se ljudskim osjećajima, bez pružanja pouzdanih naučnih dokaza. Kada tome dodamo činjenicu da više ni najgromoglasniji borci za prisilne mjere ne negiraju činjenicu da vakcinisani takođe prenose zarazu, svi argumenti “stručnjaka” naših institucija i medija padaju u vodu.

O smrtnosti od Covid-a u populaciji mlađoj od 60 godina, Slika 17.1 daje vrlo jasne odgovore.

Kao neko kome je matematika i analiza podataka dio svakodnevnog posla, želio bi skrenuti pažnju na brojčanu razliku predočenih vrijednosti i vrijednosti koje se plasiraju preko medija. One se mnogo razlikuju jer ne obrađuju iste odnose. Lako je provjeriti rezultate neke statističke analize i za to je najčešće dovoljno srednjoškolsko poznavanje matematike. Sam matematički model pokazuje isključivo rezultat uporedbe koju želimo napraviti ali ne i opravdanost njenog korišćenja. Ako neko upoređuje vrijednosti koje mu najviše odgovaraju, onda lako može stvoriti pogrešan utisak prezentovanjem takvih rezultata. Dovođenje u korelaciju nekih pokazatelja, ne znači da su drugi manje značajni. Npr., koji su razlozi za korišćenje 14-dnevne kumulativne incidencije u analizama institucija a ne sedmični, tro-sedmični ili 10-dnevni intervali (vezano za novi interval karantine zaraženih Covidom, koji trenutno iznosi 10 dana, dok je prijem kod izabranog ljekara moguć tek nakon 14 dana ?).

Moja namjera je bila isključivo da ukažem na neke odnose koji su meni bili intresantni a koji nisu dio službenih informacija ili pristrasnih medijskih izvještaja.

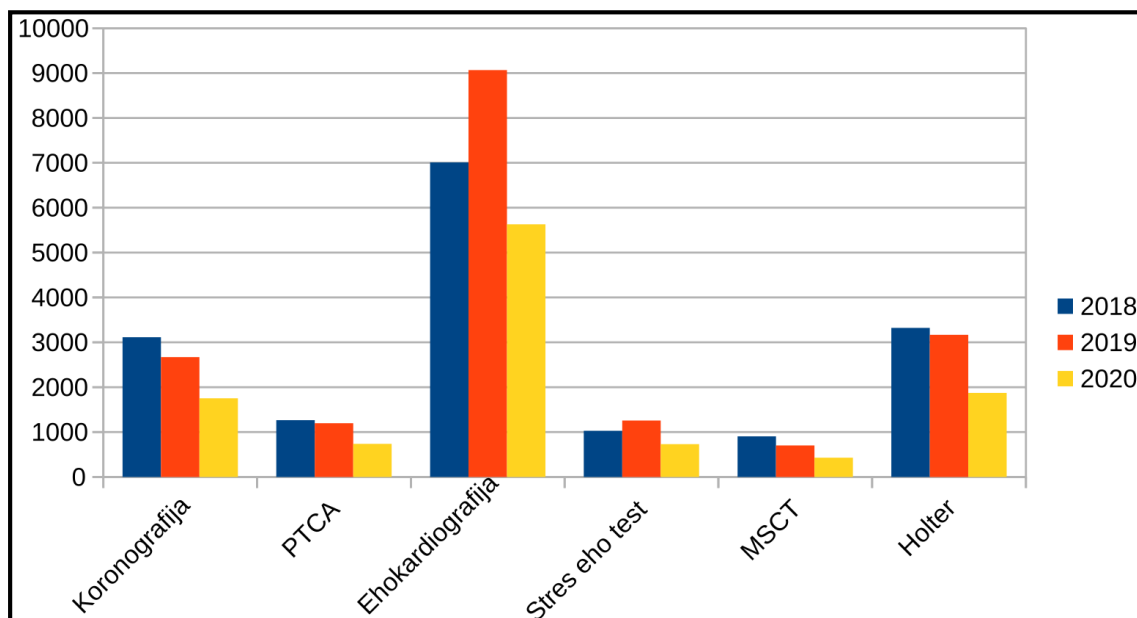
2.2 Podaci o broju kardioloških pregleda u Kliničkom centru Crne Gore

	JZU KLINIČKI CENTAR CRNE GORE PHI CLINICAL CENTRE OF MONTENEGRO
Podgorica, 07.06.2021.godine	Broj: 03/01- <u>14015</u>
<p>JZU Klinički centar Crne Gore na osnovu člana 18 Zakona o upravnom postupku i čl. 30 st. 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl.list CG", broj 44/12 i 30/17), postupajući po Zahtjevu Dejana Miljevića iz [REDACTED] od 06.06.2021. godine, dana 07.06.2021. godine, donosi</p>	
RJEŠENJE	
1. Odbija se zahtjev Dejana Miljevića od 06.06.2021. godine kojim je tražen pristup informaciji:	
<ul style="list-style-type: none"> - „Broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostička metoda kateterizacije srca; - Broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostika pomoću ultrazvučnog pregleda srca; - Broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostička skenerska (MCST) koronografija. - Broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostika holter EKG.“	
2. Usvaja se zahtjev Dejana Miljevića od 06.06.2021. godine kojim je tražen pristup informaciji:	
<ul style="list-style-type: none"> - „Broj pacijenata u Kliničkom centru Crne Gore, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostička metoda kateterizacije srca; - Broj pacijenata u Kliničkom centru Crne Gore, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostika pomoću ultrazvučnog pregleda srca; - Broj pacijenata u Kliničkom centru Crne Gore, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostička skenerska (MCST) koronografija. - Broj pacijenata u Kliničkom centru Crne Gore, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostika holter EKG.“	
3. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.	
Obrazloženje	
<p>Dejan Miljević 06.06.2021. godine podnio je zahtjev za slobodan pristup informacijama kojim je tražio pristup informaciji, Broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostička metoda kateterizacije srca; broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostika pomoću ultrazvučnog pregleda srca; broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostička skenerska (MCST) koronografija i broj pacijenata u Crnoj Gori, na kojima je tokom 2018, 2019, i 2020, godine izvršena dijagnostika holter EKG.</p>	
Adresa: ul. Ljubljanski put BB, 81000 Podgorica, Crna Gora Služba za pravne i kadrovske poslove	

Slika 18.1 - Informacija Kliničkog centra Crne Gore o broju izvršenih kardioloških pregleda

1.			
Dijagnostička metoda kateterizacija srca	2018.	2019.	2020.
Koronarografija	3.113	2.672	1.753
Perkutana transluminalna koronarna intervencija-PTCA	1.266	1.199	738
UKUPNO	4.379	3.871	2.491
2.			
Kardiološka ambulanta	2018.	2019.	2020.
Ehokardiografija	7.007	9.066	5.630
Dinamska ehokardiografija (stres eho test)	1.029	1.258	731
	1.334	1.004	1.070
EHO Institut za bolesti djece			
UKUPNO	9.370	11.328	7.431
3.			
NAZIV	2018.	2019.	2020.
MSCT koronarografija	905	702	428
4.			
NAZIV	2018.	2019.	2020.
Holter	3321	3168	1872

Slika 18.2 - Informacija Kliničkog centra Crne Gore o broju izvršenih kardioloških pregleda - priloga

Slika 19 - Grafički prikaz izvršenih kardioloških pregleda na Kliničkom centru Crne Gore, bez podataka o pregledima na Institutu za bolesti djece. Procenat navedenih kardioloških pregleda je u 2020. godini, u odnosu na prethodne godine smanjen za 30%-46%

Podaci Kliničkog centra Crne Gore, u djelu obavljene kardiološke dijagnostike (Slika 18.2 i Slika 19.), jasno ukazuju na njihovo smanje tokom 2020. godine, za 30%-46% u odnosu na vrstu dijagnostičkih metoda iz prethodne dvije godine. Budući da su kardiovaskularne bolesti glavni uzročnik smrtnosti u svijetu, primjećuje se da zdravstveni sistem očigledno za tu vrstu medicinskih usluga nije obezbjedio kapacitete ni blizu onima koji su potrebni Crnoj Gori. Da li to može uticati na smrtnost?

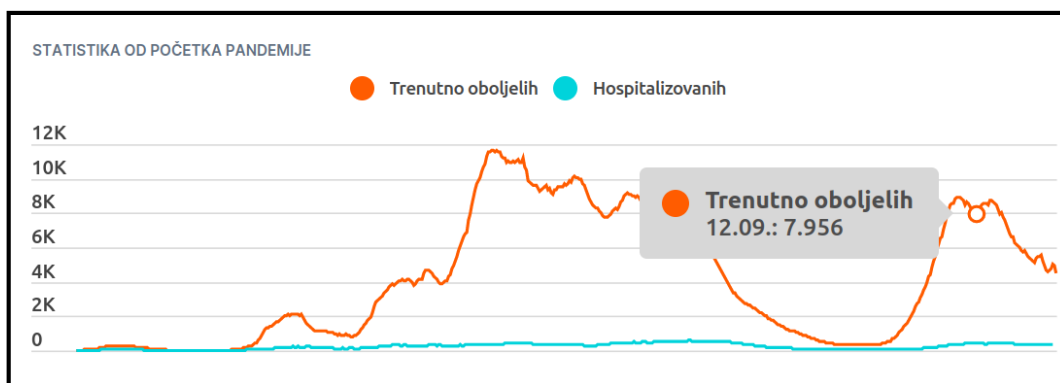
Ako može, zašto o tome "stručnjaci" ne pričaju? Ako ne može, što onda ne smanje te intervencije i smanje budžetske obaveze nametnute građanima?

Da li se smanjenje kardiovaskularnih intervencija moglo odraziti na povećanje smrtnosti djela starije populacije, kod koje je jedino i zabilježeno povećanje smrtnosti (*Slika 17.1 i Slika 17.2*)?

Važno pitanje je kakva je situacija sa ostalim bolestima? Broj obavljenih dijagnostičkih procedura, operacija i ostalih medicinskih tretmana na drugim odjeljenjima (onkoloških tretmana, hiruških intervencija, pregleda...) očigledno nije teme "stručnih" kadrova u državnim naučno-medicinskim institucijama. A to je opet ono što najviše pogađa stariju populaciju.

Obezbeđivanje tačnih podataka po pitanju broja medicinskih procedura na drugim odjeljenjima, bez obzira na njihov značaj, zahtjeva puno vremena uz neizvjestan ishod pristupu informacijama u posjedu državnih organa i institucija, pa zbog vremenskih ograničenja ne može biti predmet ovog izvještaja. Nadam se da će moralni profesionalci i naučnici, u kojima postoji savjest i odgovornost, bez obzira na razne pritiske i prijetnje, pronaći unutrašnju snagu i volju da se pozabave ovim problemom i razlogom pogoršanja kvaliteta života svojih sugrađana.

2.3 Podaci sa sajta Instituta za javno zdravlje

Slika 20 - Prikaz sa sajta Instituta za javno zdravlje Crne Gore - grafički prikaz oboljelih i hospitalizovanih sa jasnom karakteristikom smanjenja "epidemijskog talasa" koji se pojavio na primorju u periodu Avgust/Septembar 2021. (ostvareno bez policijskog časa, ograničavanja kretanja, tj. Represivnih mjera koje su prije koriš...)

Zvanične institucije i mediji nas obavještavaju o novom talasu širenja Covid-19 epidemije tokom Avgusta 2021. godine, jer primjećuju povećanje broja oboljelih u primorskoj regiji.

Kumulativne 14-to dnevne incidencije, koje IJZ navodi na svojim web stranicama, na dan 27.08.2021., u Ulcinju i Budvi iznosile su 4819,16, tj. 3542,23. One su 1.09.2021. počele opadati. i pojavljuje se značajno smanjenje kumulativne incidencije u ova dva grada, koja na dan 17.09.2021 iznosi 1515,30, tj. 1741,08. Isti pad broja zaraženih je zabilježen i u drugim primorskim opštinama. (podaci <https://www.ijzcg.me/me/covid19-kumulativne-stope-po-opstinama>)

Nakon pada epidemije u primorskim opštinama, zabilježeno je (očekivano) povećanje oboljelih u sjevernom djelu zemlje, gdje je ukupni maksimum dosegnut 21.09.2021. Od tada, isto kao i u primorski opštinama, dolazi do pada ukupne kumulativne incidencije u Crnoj Gori.

Bitno je uočiti da epidemiološki pokazatelji (*Slika 20.*) ukazuju na smanjenje epidemije u navedenom periodu, **mada nisu sprovedene dodatne prisilne mjere**, kao što je to bilo u periodu zima 2020/2021, tj. kada su nametnute zabrane kretanja, zabrane izlaska iz objekta... Tada su prilikom donošenju specijalnih mjera, stope kumulativnih incidencija Ulcinja i Budve bile **duplo niže** a donosioci epidemijoloških mjera su još drastičnije uticali na prava i slobode građana. Zašto? Da li postoje ikakvi dokazi uspješnosti epidemioloških mjera (*Slika 1. i Slika 2.*)? Pošto tih dokaza nema, da li bi trebalo biti postavljeno pitanje odgovornosti onih koji su te mjere nametnuli bez ikakve naučne potpore, po nalogu "ko zna koga" i na štetu svih građana? Podaci Instituta za javno zdravlje ukazuju da se epidemiološka slika u Crnoj Gori, brže normalizovala bez njihovih represivnih mjera, ugoržavanja ljudskih prava, policijskog časa i svih prisila koje sprovode bez ikakvog naučnog opravdanja ili pristanka građana.

3. Odgovori nevladinih organizacija

Od proglašenja Covid-19 epidemije, mnoge NVO su se uključili u medijsku propagandu, isticanje značaja nametnutih mjera, tumačenje potrebe uvođenja medicinskih procedura, te su izjavama usmjeravali javnost u pravcu bezuslovnog prihvatanja nametnutih mjera i stvaranja atmosfere straha i pokornosti. Čini se da bi im glavna krilatica mogla biti "ništa ne pitaj".

Neke od medijski najzastupljenih NVO su kontaktirane zbog njihovog uključivanja u Covid-19 kampanju, podržavanja donešenih neustavnih mjera i poticanja institucija na uvođenje novih diskriminatornih pravila. Njihovo ignorisanje i izbjegavanje bilo kakvih odgovora, samo je jedan od pokazatelja za koga se bore i koliko su im nevažni čak i njihovi deklarativni ciljevi, koje medijski neprestano "reklamiraju".

Subject: Molba za pojašnjenje - analiza mjera i slobode izražavanja
Date: Fri, 18 Jun 2021 12:25:45 +0200
To: hra@t-com.me

Poštovana gđo. Gorjanc-Prelević,

Tokom godina Vašeg angažovanja na pitanjima ljudskih prava i sloboda, postali ste zapaženi kao osoba koja "ima šta da kaže" i koja to radi na častan način.

U dnevnim novinam Vijesti, dana 16.06.2021. godine, pojavio se članak o PCR testovima i najavljenim ograničenjima (<https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/548681/na-koncert-sa-negativnim-pcr-testom>).

O okviru njega se nalaze i Vaši komentari. Jedan od njih je "Ako se ne vakcinišeš, ugrožavaš druge i ti drugi onda moraju da se zaštite od tebe".

Budući da se u programu NVO "Akcija za ljudska prava", zalažete za unaprijeđenje ljudskih prava i slobodu izražavanja, u pomenutim Vašim komentarima se uočava veliko odstupanje od deklarativnih ciljeva pa Vas molim za slijedeća pojašnjenja:

1. Zašto mislite da nevakcinisani ljudi ugrožavaju vakcinisane?

Odakle dolazi takvo mišljenje i da li je potkrijepljeno nekim naučnim radom? U suprotnom, riječij koje se izrekli predstavljaju diskriminaciju djela građana, veličaji jednoulmje, pozivaju na prisilne mjere (moderni oblik fašizma) i stvaraju dodatnu polarizaciju u društvu. Sve to je potpuno suprotno Vašem deklarativnom zalaganju za unaprijeđenje ljudskih prava i slobodu izražavanja.

2. Da li ste primjetili izostanak bilo kakvog dijaloga i naučnog sučeljavanja po pitanju učinka vakcinacije i nametnutih mjera zaštite (ni mediji ni institucije ne brinu o dobrom informisanju a pozivaju na prisilne mjere)? Da li ste možda probali dobiti od strane Ministarstva Zdravlja dokaze o uspješnosti sprovedenih epidemioloških mjera ili dokaze o transmisiji Covid-19 putem vazduha (primjer podataka koje Ministrastvo Zdravlja nije bilo u stanju da mi dostavi već par mjeseci ali im to ne smeta da i dalje donose nove mjere)? Da li imate podatak o kliničkim ispitivanjima i bezbjednosti vakcina, na čije vakcinisanje Vi pozivate.

Čak i banalni podaci o Covid-19 stopi zaraze i smrtnosti po opštinama, nisu dostupni u sistematizovanom obliku ili barem dužem periodu praćenja već samo na dnevnoj bazi i kao takvi otežavaju istraživačke aktivnosti na statističkim analizama epidemiološke slike i poduzetih mjera od strane institucija. A opet, smanjenje procenta pruženih medicinskih usluga u Crnoj Gori nikoga ne zanima?

Vrlo je zabrinjavajući rast izjava raznih ličnosti, koje apeluju na radikalno smanjenje prava i sloboda građana Crne Gore, pozivajući se na neku struku u kojoj je opet dominantan političko/intresni faktor ali bez ikakvih ponuđenih naučnih činjenica. Zar to nije lobiranje? Da li tako postupanje može ugroziti živote građana Crne Gore? Zar nam sada nisu potrebne konkretne naučne potpore u borbi sa neznanjem i strahom?

Najljubaznije Vas molim da mi pomognete u shvatanju pozicije i stava Vaše NVO, jer mi je to potrebno radi analize mjera, mediskog i institucionalnog pritiska koji su ispoljeni u periodu proglašene epidemije, te uticaja djela NVO na takvo stanje u Crnoj Gori .

Srdačan pozdrav,
Dejan Miljević

Slika 21. - NVO "Akcija za ljudska prava" (HRA) je ignorisala pitanje za razloge podsticanja diskriminacije, poziva na prisilne mjere i dostavljanja eventualnih naučnih dokaza na osnovu koji usmjeravaju svoje aktivnosti

Subject: Molba za pojašnjenje - CGO izjave o Covid-19

Date: Sat, 19 Jun 2021 22:31:36 +0200

To: tamara@cgo-cce.org

CC: info@cgo-cce.org

Poštovana gđo. Milaš,

Najljubaznije Vas molim da mi pomognete u shvatanju pozicije i stava Vaše NVO, jer mi je to potrebno radi analize mjera, medijskog i institucionalnog pritiska koji su ispoljeni u periodu proglašene epidemije Covid-19, te uticaja djela NVO na takvo stanje u Crnoj Gori.

U medijima se mogu naći Vaše reakcije po pitanju vakcinacije i načina informisanja u periodu proglašene Covid-19 epidemije/pandemije (npr. dnevnim novinam Vijesti, dana 16.04.2021. godine, link <https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/530633/sve-je-spremno-osim-vakcina-i-gradjana>).

U okviru pomenutog članka se nalaze i Vaši komentari u kojima se zalažete za masovnu kampanju u cilju što većeg odziva vakcinacije. Takođe u tom istom tekstu, ocjenjujete da se "proces vakcinacije ne odvija ni predviđenom ni poželjnom dinamikom".

Budući da se u gorepomenutim navodima ozbiljno usmjerava pažnja građanja, zalaže za informativnu kampanju i potencijalno utiče na zdravlje i slobodu građana Crne Gore, molim Vas za slijedeća pojašnjenja Vaših stavova i NVO "Centar za građansko obrazovanje" (CGO) :

Na osnovu kojih pretpostavki, odnosno naučnih podataka bazirate svoje mišljenje i usmjeravate pažnju građana, medija i institucija u smjeru povećanja obima vakcinacije?

Zbog čega smatrate da svoj uticaj trebate iskoristiti za širenje propagande, tj.stvaranja pristanka u smjeru što većeg odziva za pomenutu vakcinaciju? Da li imate podatak o kliničkim ispitivanjima i bezbjednosti vakcina, na čije vakcinisanje Vi pozivate?

Ovo vas pitam jer od institucija u Crnoj Gori ja nisam uspio dobiti te podatke.

Vjerujem da djelimo stav da je svako medijsko usmjeravanje javnosti bez iznošenja činjenica, zapravo poziv na jednomymlje, na prisilne mjere (moderni oblik fašizma) i produkuje dodatnu polarizaciju u društvu. A to bi bilo potpuno suprotno deklarativnom zalaganju CGO ka unaprijeđenje ljudskih prava i sloboda.

Lako je u našem društvu primjetiti izostanak bilo kakvog dijaloga i naučnog sučeljavanja po pitanju učinka vakcinacije i nametnutnih mjera zaštite (ni mediji ni institucije na brinu o dobrom informisanju a pozivaju na prisilne mjere). Da li ste Vi ili Vaše kolege iz CGO nekad komentarisali takvo stanje u Crnoj Gori?

Vrlo je zabrinjavajući rast izjava raznih ličnosti, koje apeluju na radikalno smanjenje prava i sloboda građana Crne Gore, pozivajući se na neku struku u kojoj je opet dominantan političko/intresno/konformistički faktor ali bez ikakvih ponuđenih naučnih dokaza. Zar to nije lobiranje? Da li tako postupanje može ugroziti živote građana Crne Gore? Zar nam sada nisu potrebne konkretne naučne potpore u borbi sa neznanjem i strahom?

Još jednom Vas molim da mi pomognete u pojašnjenju gornjih pitanja.

Srdačan pozdrav,

Dejan Miljević

Slika 22. - NVO "Centar za građansko obrazovanje" (CGO) je ignorisala pitanje za razloge njihovog zalaganja za informativnu kampanju, spominjanja dezinformacija, ocjenu potrebne dinamike vakcinacije, uticanje na građanske slobode i dostavljanja eventualnih naučnih dokaza na osnovu koji usmjeravaju svoje aktivnosti

Subject: Molba za pojašnjenje
Date: Tue, 22 Jun 2021 12:57:36 +0200
To: cdtmn@t-com.me

Poštovani,

Najljubaznije Vas molim da mi pomognete u shvatanju pozicije i stava Centar za demokratsku tranziciju (CDT), jer je to potrebno radi analize mjera, medijskog i institucionalnog pritiska koji su ispoljeni u periodu proglašene epidemije Covid-19, te uticaja djela NVO na takvo stanje u Crnoj Gori.

U medijima se mogu naći Vaše reakcije po pitanju vakcinacije, načina informisanja i lažnih informacija o vakcinaciji u periodu proglašene Covid-19 epidemije/pandemije (npr. dnevnim novinam Vijesti, dana 12.05.2021. godine, link <https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/538241/provjerite-cinjenice-vaccine-spasavaju-zivote>). Pored toga tu su Vaši propagandni materijali, npr. video "Provjerite činjenice. Vakcine spašavaju živote!".

Budući da se u gorepomenutim propagandnom materijalu ozbiljno usmjerava pažnja građana, tj. zalaže za vakcinaciju protiv Covid-19 i utiče na zdravlje građana Crne Gore, molim Vas za slijedeća pojašnjenja stavova CDT-a :

Na osnovu kojih pretpostavki, odnosno naučnih podataka bazirate svoje mišljenje i usmjeravate pažnju građana, medija i institucija u smjeru povećanja obima vakcinacije?

Zbog čega smatrate da svoj uticaj trebate iskoristiti za širenje propagande, tj. stvaranja pristanka u smjeru što većeg odziva za pomenutu vakcinaciju? Da li imate podatak o kliničkim ispitivanjima i bezbjednosti vakcina, na čije vakcinisanje Vi pozivate?

Ovo vas pitam jer od institucija u Crnoj Gori ja nisam uspio dobiti te podatke.

Vjerujem da djelimo stav da je svako medijsko usmjeravanje javnosti bez iznošenja činjenica, zapravo poziv na jednoulje, na prisilne mjere (moderni oblik fašizma) i produkuje dodatnu polarizaciju u društvu. Zapravo, Vi u propagandnim klipovima pozivate na provjeru činjenica pa Vas molim da mi te naučne činjenice dostavite. U suprotnom, to bi značilo postupanje suprotno deklarativnom zalaganju CDT ka suprostavljanju medijskih manipulacija i uticaja. Dodatno, to bi negativno uticalo na ljudskih prava i slobode.

Lako je u našem društvu primjetiti izostanak bilo kakvog dijaloga, debata i naučnog sučeljavanja po pitanju učinka vakcinacije i nametnutih mjera zaštite (ni mediji ni institucije na brinu o dobrom informisanju a pozivaju na prisilne mjere). Da li ste Vi ili Vaše kolege iz CDT nekad komentarisali takvo stanje u Crnoj Gori?

Vrlo je zabrinjavajući rast izjava raznih ličnosti, koje apeluju na radikalno smanjenje prava i sloboda građana Crne Gore, pozivajući se na neku struku u kojoj je opet dominantan političko/intresno/konformistički faktor ali bez ikakvih ponuđenih naučnih dokaza. Da li tako postupanje može ugroziti živote građana Crne Gore? Zar nam sada nisu potrebne konkretne naučne potpore u borbi sa neznanjem i strahom?

Još jednom Vas molim da mi pomognete u pojašnjenju gornjih pitanja.

Srdačan pozdrav,

Dejan Miljević

Slika 23. - NVO " Centar za demokratsku tranziciju "(CDT) je ignorisala pitanje za razloge njihovog usmjeravanja pažnju građana, medija i institucija u smjeru povećanja obima vakcinacije i dostavljanja eventualnih naučnih dokaza na osnovu koji usmjeravaju svoje aktivnosti

Niko do navedenih NVO nije odgovorio na molbu za pojašnjenje izjava i stavova. Koliko im je stalo do građana, prava na informisanje i proklamovane borbe za ukupna građanska prava i slobode, očito je iz ignorantskog odnosa prema samim građanima koji ih pokušavaju kontaktirati.

Stvarna transparentnost tih NVO i zainteresovanost za građane, lako je uočljiva iz odsustva bilo kave komunikacije sa samim građanima po pitanjima koja im ne odgovaraju.

Budući da se radi se o NVO koje su značajno zastupljene u medijsko/političkom životu Crne Gore, prirodno se postavlja pitanje zašto se tako ponašaju, ko im finansira projekte i šta im je interes.

Ovo je najvažnije pitanje u radu velikog djela NVO, čast izuzecima, jer ih Vlade i razne institucije smatraju za partnere u donošenju pravne regulative, te dodatno finansiraju njihov rad iz budžetskih sretstava, tj. novca prikupljenog porezima nametnutim građanima. Stavovi tih NVO oblikuju medijske sadržaje, državni sistem i zakonsku regulativu dok stav i volja građana očigledno nema nikakvu važnost, čak ni za predstavnike vlasti.

Da bi se bolje razumio razlog ponašanja, tj.svrha doniranja spomenutih NVO, zamoljeni su da dostave detaljan spisak donatora sa nazivima projekata i iznosom sredstava (priliv sredstava po projektu) u 2020. godini.

Podaci o strukturi i visini donacija kroz koje se finansiraju u CDT, bili su dostupni na njihovom sajtu pa ih nije bilo potrebno kontaktirati po tom pitanju.

HRA je ponovo ignorisala ovo pitanje dok su iz CGO samo dostavili obavještenje da su im finansijski izvještaji dostupni na njihovom sajtu, da je to “više nego što to traži zakonski okvir” i da “od državnih organa tražimo samo ono što propisuje zakon” .

Pokušaji da objasnim da nisu dostavili tražene informacije i da njihovom sajtu nema detalja o strukturi donatora, visini i svrsi donacija, već samo ukupne sume u bilansu stanja i bilansu uspjeha, bili su bezuspješni.

Pitanja koja sam im naknado uputio o tome:

- misle li da zakon propisuje uticanje/lobiranje u djelu načina obrazovanja ili vakcinisanja građana,
- misle li da zakon propisuje insistiranje na masovnoj kampanji za imunizaciju bez naučnih dokaza, provjerenih bezbjednosnih parametara, kliničkih ispitivanja,
- misle li da je ignorisanje odgovora na pitanja koje sam im uputio primjer transparentnosti,

takođe su ostala bez ikakvog odgovora.

U mnogim slučajevima i neodgovaranje na pitanje upućuje na neke zaključke. To je slučaj i sa “neupitnom” transparentnošću i brigom za ljudska prava pomenut ih NVO.

Bez obzira na muk ovih NVO u vezi postavljenih pitanja, dostupni podaci na internetu govore da je CGO u 2020. godini ostvarila prihode od **513.454,00 EUR** (link: <http://media.cgo-cce.org/2021/04/CGO-Finansijski-izvjestaj-2020.pdf>)

Naziv projekta	Donator	Trajanje	Vrijednost projekta
Upotreba novih medija za promovisanje transparentnosti uprave	Nacionalna zadužbina za demokratiju	01/10/2019 – 30/10/2021	104,000,00 \$
Civilno društvo za dobro upravljanje i borbu protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi: Izgradnja kapaciteta za monitoring, zagovaranje i podizanje svijesti	EU	10/05/2018 – 09/05/2022	86,957.85 €
Institucionalna podrška	Fond braće Rokfeler	02/03/2021 – 02/03/2023	100,000.00 \$
Jačanje javnog integriteta u Crnoj Gori	Ambasada Kraljevine Holandije	01/12/2019 – 30/11/2021	49,855.00 €
Implementacija zajedničkih rešenja za borbu protiv korupcije i dobrog upravljanja u Jugoistočnoj Evropi: inovativne prakse i javnoprivatna partnerstva	EAA i norveški fond za regionalnu saradnju	01/01/2021 – 31/12/2023	67,896.68 €
Rješavanje pitanja toka korozivnog kapitala II	Centar za međunarodno privatno preduzetništvo	01/07/2021 – 31/07/2022	23,659.00 \$

Slika 24.1 - Tabela trenutno aktivnih projekata na sajtu CDT

Civilno društvo za dobro upravljanje i borbu protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi: Izgradnja kapaciteta za monitoring, zagovaranje i podizanje svijesti (kofinansiranje Ministarstvo javne uprave)	Ministarstvo javne uprave	10/05/2018 - 09/05/2022	10,329.14 €
Analiza, monitoring i procjena osjetljivosti na širenje propagande	United States Department of State	01/01/2019- 31/10/2021	52,000 €
Indeks održivosti organizacija civilnog društva	FHI 360	23/11/2020-23 /11/2021	10,998 \$
Crna Gora: mapiranje ekstremne desnice	Biro za međunarodna pitanja narkotika i sprovođenje zakona (INL)	01/07/2020 - 30/06/2021	39,264.00 \$
Nacionalna Platforma za suzbijanje nasilnog ekstremizma	Ambasada Kraljevine Holandije	10/08/2020 - 31/08/2021	39,440.00 €
Institucionalna podrška	Ministarstvo vanjskih poslova Velikog Vojvodstva Luksemburg	25/03/2021 - 31/12/2021	20,000.00 €
Pristupanje Crne Gore EU: ispunjavanje političkih kriterijuma	Balkanski fond za demokratiju	01/01/2021 - 31/12/2021	38,354.00 €
Suprotstavljanje koronavirus i postkovid infodemiji u Crnoj Gori	Balkanski fond za demokratiju	20/02/2021 - 20/11/2021	39,998.00 \$

Slika 24.2 - Nastavak tabele trenutno aktivnih projekata na sajtu CDT

CDT je na svom sajtu (link: <https://www.reports.cdtmn.org/godisnji-izvjestaj-2020/>) objavila da su im ukupni troškovi za 2020. godinu iznosili **472.410,32 EUR**. Iz istog tog izvještaja, jasno je da su ukupna sredstva po projektima koji su trajali u 2020. godini, iznosila približno **887.866,00 EUR**.

Zanimljivo, CDT je čak napravio platformu Raskrinkavanje.me, “čiji su primarni ciljevi suprotstavljanje medijskim manipulacijama, povećanje kvaliteta sadržaja medija, medijske pismenosti čitalaca i poštovanja profesionalnih standarda na medijskoj sceni”. U svoj toj borbi za “provjerene informacije”, oglašavaju se u vezi pitanja vezanih za kampanje koje vode (u ovom slučaju sa Institutom za javno zdravlje) i dokaza koje mogu da ponude za svoje tvrdnje. To dovoljno govori o ozbiljnosti, naučnosti i namjeri stvaranja uticaja na sve građane Crne Gore.

Da li se motivacija za rad sličnih NVO može pronaći u čistoj želji da pomognu društvu ili u načinu uhljebljenja? Da li pomažu narodu ili pomažu “eliti” da narod kao roblje iskorišćava?

4. Ostali podaci

Primjetno je medijsko osuđivanje poznatih naučnika koji iznose drugačije stavove od trenutno dominantnog političkog stava povodom Covid-19 mjera. Namjerno ovo nazivam političkim stavom, jer osim političko intresne komponente, ne vidi se niti jedna naučna činjenica koja bi opovrgla druga stajališta. Naravno, druga mišljenja se proglašavaju ne samo netačnim već i jeretičkim, makar dolazila od najvećih naučnih autoriteta današnjice. To sigurno ne predstavlja odraz naučne metodologije i istine.

Ipak, postoje mnogi izvještaji zvaničnih institucija cijelog svijeta (koje i medijski slove za neprikosnovene autoritete u polju Covid-19), gdje se opisuju jasno uočljivi nedostaci i posljedice prisilnih mjera.

Recimo, američki CDC (Centers for Disease Control and Prevention), je objavio svoje istraživanje u vezi epidemioloških podataka zabilježenih u Massachusettsu tokom mjeseca Julu 2021. godine. (link: <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7031e2.htm>)

Tu se konstatuju da je u gradu Barnstable County, identifikovano 469 slučaja zaraze, a da je među zaraženim osobama bilo 74% potpuno vakcinisanih protiv Covid-19, dok je obuhvat vakcinacije u tom gradu bio 69%.

Ili recimo skorašnji izvještaj Agencije za zdravstvenu zaštitu Velike Britanije (UKHSA) o umrlima od COVIDA-19 u 42. sedmici 2021. godine, prema statusu vakcinacije (objavljen 21. Oktobra 2021., link: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1027511/Vaccine-surveillance-report-week-42.pdf).

Izveštaj navodi da je u periodu od 38. do 41. sedmice 2021. godine, od COVIDA umrlo ukupno 2.745 ljudi, među kojima je 78% bilo potpuno vakcinisanih. U populaciji od 70. do 79. godina, od COVIDA je umrlo 719 ljudi, među kojima je 83% bilo potpuno vakcinisanih.

U populaciji 80 godina i starijoj, od COVIDA je umrlo 1,365 ljudi, od kojih je čak 86% bilo potpuno vakcinisano. I ovo se sve odnosi samo na uski vremenski interval koji je prošao od vakcinacije do pojave bolesti i smrti. Podaci vezani za broj oboljelih od Covid-19 među vakcinisanom populacijom, ukazuju na još veću zastupljenost vakcinisanih. Ukupna stopa potpune vakcinacije u Velikoj Britaniji tada je iznosila oko 57% a vakcinisanih jednom dozom je bilo oko 9% populacije.

COVID-19 vaccine surveillance report – week 42

Table 4. COVID-19 deaths (a) within 28 days and (b) within 60 days of positive specimen or with COVID-19 reported on death certificate, by vaccination status between week 38 and week 41 2021

(a)

Death within 28 days of positive COVID-19 test by date of death between week 38 and week 41 2021	Total	Unlinked*	Not vaccinated	Received one dose (1-20 days before specimen date)	Received one dose, ≥21 days before specimen date	Second dose ≥14 days before specimen date	Rates among persons vaccinated with 2 doses (per 100,000)	Rates among persons not vaccinated (per 100,000)
Under 18	5	0	4	1	0	0	0.0	0.0
18-29	17	1	11	0	0	5	0.1	0.3
30-39	24	1	20	0	0	3	0.1	0.7
40-49	64	1	34	0	1	28	0.5	2.0
50-59	184	3	83	1	9	88	1.2	8.1
60-69	367	4	105	0	20	238	4.2	19.5
70-79	719	3	98	0	19	599	12.9	39.9
≥80	1,365	6	147	0	37	1,175	45.7	117.0

Slika 25 - Dio 15. stranice izvještaja Agencije za zdravstvenu zaštitu Velike Britanije (UKHSA) o umrlima od COVIDA-19 u 42. sedmici 2021 godine

link: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1027511/Vaccine-surveillance-report-week-42.pdf

Gornji podaci nisu jedini službeni podaci, već se pojavljuje mnogo izvještaja o povećanju broja oboljelih i umrlih među vakcinisanom populacijom dok se istovremeno konstatuje smanjenje broj oboljenja i umrlih kod nevakcinisane populacije.

Zabrinutost u vezi naučne opravdanosti dugotrajnog nošenje maski spada u spektar pitanja koja danas nije poželjno postavljati i na koje naše institucije šute (Slika 2.). Ipak, IJZ je u svojim uputstvima za zaštitu od Covid-19, izdatim u 2020. godini, naveo da “Ne postoje validni dokazi da će Vas maska zaštititi od infekcije, ali se jasno zna da nošenje maski kada ste zdravi može imati negativne efekte”. Zbog čega ne žele navesti naučne razloge koji su ih naveli da promjene stav?

KADA KORISTITI MASKE

Ako nemate simptome – ne kijate, ne kašljete, nemate visoku tjelesnu temperaturu niti poteškoće u disanju, NEMATE potrebu da nosite zaštitnu masku.

Zašto? Ne postoje validni dokazi da će Vas maska zaštititi od infekcije, ali se jasno zna da nošenje maski kada ste zdravi može imati negativne efekte. Na primjer, maska može pružiti lažni osećaj sigurnosti i učiniti da zaboravite da preduzimate druge važne radnje poput pranja ruku. Uz to, kada zdravi ljudi masovno kupuju maske uskraćuju ih onima kojima su potrebnije a to su bolesni i zdravstveni radnici.

Slika 26 - Dio brošure koju je IJZ objavio radi zaštite od Covida i koja se do polovine 2021. godine nalazila na stranicam Ministarstva zdravlja (smjernice koje su bile izljepljene na većini javnih objekata) link: <https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/web.repository/ijzcg-media/files/1583505388-online-verzija-korona-brosura.pdf>

Rezultati velike analiza o neželjenim nuspojavama usljed svakodnevne upotrebe maski, jasno upućuju na opasnost dugotrajnog nošenje maski a posebno u najmlađoj populaciji (link: <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/8/4344/htm>). Zašto niko o tome ne priča i zašto smo poslušno prihvatili mjere kad nemaju naučno uporište? Postaje društveno neprihvatljivo preispitivati “stručna mišljenja” ali je prihvatljivo poštovati mjere za koje ne postoji naučna opravdanost i koje mogu da ugroze našu djecu?

Potpuno je razumno i legitimno reći “ne” neprovjerenim medicinskim tretmanima za koje ne postoji pouzdani naučni podaci.

Da ne spominjemo naučne podatke o starijem ljeku (ispitanom na duži vremenski period) koji je u mnogim studijama i izvještajima pokazao veliku uspješnost u borbi sa ovom epidemijom.

A opet, ne samo institucije već i svi “veći” mediji prenose manipulativne priče o neophodnosti vakcinisanja djece, tj. populacije koja po službenim statističkim podacima (Slika 17.1 i Slika 17.3) uopšte nije ni dotaknuta Covid-19 epidemijom. Kažem manipulativne priče, jer nigdje se ne spominju naučni podaci već djelići nekih izvještaja koji ne prikazuju cijelu sliku, a potpuno su u suprotnosti čak i sa službenim statističkim podacima vezanim za posljedice epidemije na djecu i mlade. Da li je očekivano da niko od “glavih” crnogorskih medija nije pokušao da provjeri priče koje prenose kao udarne vijesti ili da ih barem uporedi sa zvaničnim statističkim izvještajima? Da li je postavljeno pitanje povećanja smrtnosti usljed smanjenja medicinske diagnostike i medicinskih intervencija od proglašenja epidemije (Slika 18.2 i Slika 19.). Da li je iko od njih obavio istraživanje o stručnim razlozima i službenim predlozima za uvođenje mjera na koje pozivaju? Da li je iko od medija objavio istraživanje o razlozima tajnosti kliničkih ispitivanja i bezbjednosti vakcina koje se pod prisilom diskriminacije, nameću građanima? Da li su se intresovali za razlog tajnostio ugovora potpisanih sa proizvođačima vakcina i upozoravali na moguće monopolističke uslove kompanija sa velikim profitom a koje imaju jake lobije u institucijama i medijima Crne Gore? Da li je neko analizirao razlog medijskih pritisaka i propagande usmjeren na uvođenje represivnih mjera i zabrana u Februaru 2020. godine, jer je Minstarstvo zdravlja tek par dana poslje utvrđivanja “zabrinjavajućeg rasta kumulativne incidencije” (i medijske hajke), donjelo radikalne mjere u Tivtu, u trenutku kada su se kumulativne incidencije u toj opštini smanjivale.

Zašto su mediji prenosili vapaje raznih političara, npr. gradonačelnika opštine Herceg-Novi (vjerovatno kao još jednog od “stručnjaka” za epidemije), koji je insistirao na “ozbiljnijim” mjerama, da bi samo 10-tak dana poslje, usljed pritiska privrednika, pozivao na preispitivanju mjera? A zašto ti isti mediji nisu prenosili stručna mišljenja poznatih naučnika (epidemiolog, imunologa, patologa, genetičara, bio-hemičara,...)? Da li im najpoznatiji stručnjaci svijeta nisu dovoljno kompetentni jer je tako procjenio neki politički “stručnjak” iz crnogorskih institucija ili možda vlasnik medijske kuće?

Čak i nobelovci postaju nepoželjni (u području za koje su dobili Nobelovu nagradu) ako imaju drukčije mišljenje. Zašto mediji bježe od javnih debata i bolje informisanosti građana, osim ako ne rade za nečiji interes? Zar javne i naučne debate nisu najbolji način za iznošenje argumenata, informisanje naroda, smirivanje tenzija i preduzimanje smislenih koraka u zaštiti stanovništva? Da li prenose informacije o masovnim okupljanjima građana protiv prisilnih mjera i tiranije u cijelom svijetu? Možda im nisu zanimljivi razlozi okupljenih ni mjere koje su prema njima sprovode jer su to samo "šaćice" od par stotina hiljada ljudi? Možda vode računa da ne uznemire javnost pa im puštaju samo slike bolesnih u Covid odjeljenjima, pričaju o smrti, vječnoj epidemiji, neophodnoj sljepoj poslušnosti neprovjerenim autoritetima...?

Izvinjavam se ako su gornji redovi zvučali osuđujuće, to mi nije bila namjera, ali je to bio najočigledniji način ukazivanja na manipulacije i dvostruke aršine onih koji u "ko zna čije ime" uništavaju drušvo i siju strah.

Da li to može biti način suočavanja sa problemom (prijetnom) ili su potrebna naučna istraživanja, uključivanje patologa, dobra informisanost, dostupnost podatak, kontrola korporativnih lobija usmjerenih na stvaranju profita ...

Ako pogledamo odnos Vlade, Ministarstava i Instituta za javno zdravlje prema pitanjima koja su po njihovim rječima "sada najvažnija", očito je da reflektuju isti stav ignorisanja, dezinformisanja i omalovažavanja svojih građana.

Većina prikupljenih odgovora institucija, dobijena je sa velikim vremenskim kašnjenjem (vidljivo iz datuma u priloženim rješenjima) i uglavnom nakon uloženih žalbi i rješenja drugostepenog organa.

Na najvažnije informacije u vezi razloga i efikasnosti uvedenih epidemioloških mjera, odnosno informacije koje nikako nisu mogle biti klasifikovane kao tajne, institucije prosto ignorišu bilo kakve odgovore (*Slika 2.*).

Opravdanja, koja se ponavljaju od strane tih institucija, obično spominjanju veliku angažovanost zbog Covid-19 mjera, ali im ta ista "angažovanost" ne onemogućava uredno dostavljanje informacija po pitanjima koja nisu "teška".

Dobar primjer za ovu tvrdnju je ponašanje Instituta za javno zdravlje. Na pitanja koja su bila vezana za Hepatitis B, komisijske predstavnike, isl., odgovori su dostavljeni blagovremeno.

Na pitanja u vezi predloga kojima su inicirali epidemiološke mjere ili uticali na hitan uvoz vakcina koje nemaju dozvolu, oni ćute. To su već gotovi dokumenti koji ne zahtjevaju dodatno angažovanje već samo njihovo kopiranje. Ali odgovora nema. Možda im nije lako reći da to kriju od naroda, kao što vjerovatno nije lako reći da takve dokumente nisu ni sačinili, jer bi se postavilo pitanje odgovornosti onih koji potpisuju radikalne mjere a koji su ujedno njihovi šefovi i "izvori uticaj"?

A dokazi o uspješnosti epidemioloških mjera koje su svima prisilom nametnuti? Pa zar to nisu neki jasni modeli po kojima postupaju? Zar ne postoji neka stručna metodologija i pristup? Svaki dan u medijima slušamo priču kako neprestano prate stanje i na osnovu toga odlučuju o epidemiološkim mjerama? A na osnovu čega odlučuju? Na osnovu koje nauke? Opet tajna? A da li to možda kriju zbog nečijeg interesa ili neznanja? Kako to da tako važne institucije imaju uglavnom neke mutavce kao rukovodeći kadar?

Indikativno je takođe, da im je problematično dostaviti informacije koje se tiču samih podataka pomoću kojih na dnevnom nivou određuju odluke po pitanju epidemioloških mjera. Pa zašto bi im bilo teško dostaviti informacije koje već, po njihovim tvrdnjama, posjeduju i na osnovu kojih donose odluke bitne za sve građane Crne Gore? Da li ih stvarno posjeduju, da li znaju da ih koriste, na šta upućuju ti podaci, da li treba da im vjerujemo, isl., samo su neka od pitanja nastala zbog ćutanja institucija i vlastodržaca koji ne žele da daju odgovore već pomoću propagandnih aktivnosti konstantno sakrivaju sopstvenu odgovornost, interes i neznanje.

I ono što je najvažnije, da li bez ikakvih objašnjenja, bez naučnih dokaza i medicinske opravdanosti smiju da uvode prisilne mjere, prisilne medicinske procedure eksperimentalnog karaktera, stvaraju medijski ambijent koji opravdava diskriminaciju građana, uvode medicinske procedure nad djecom bez naučnih dokaza i ispitivanja, uvode razne Covid "pasoše" bez medicinskog opravdanja ...

Ko to smije da sije strah i beznađe a da za to nikome ne odgovara niti daje argumente za takve postupke? Samo sistem koji je baziran na nemoralu, strahu i moći. Isti sistem čiji su glavni predstavnici u institucijama i "visokoj" politici Crne Gore. Isti oni koji kroje pravne okvire sopstvene igre, pa iz monopolističke pozicije postavljaju zakone potrebne njihovoj sebičnosti, nezasićenju ego i/ili željama onih koji ih kontrolišu, a ne humanosti i prosperitetu društva.

Toliko je primjera za ove tvrdnje da je nije lako odlučiti odakle početi. Da li od Zakona o radu koji se tiče svih nacija, religija, polova, starosnih dobi...? A možda od Zakona o lijekovima, donesenog u Skupštini krajem jula 2020., a koji je stvorio "zakonsku osnovu", za brzo odobravanje neispitanih vakcina. Ili možda od Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, usvojenog u Skupštini krajem maja 2021. godine, a koji olakšava sprovođenje restriktivnih mjera prema narodu (kućne izolacije, ograničavanja kretanja, oštre kaznene politike...), uvodi model "jednostavnijeg" sprovođenja dodatnih restrikcija i zabrana od strane Vlade,....

Da li ste povodom ovih odluka i zakona čuli da su se oglasili naši vrli predstavnici u Skupštini? Gdje su ti veliki politički predstavnici crnogorski, srpski, hrvatski, bošnjački, albanski ...? Da li ste čuli makar jednog od njih da nas obavještava o značajnim promjenama zakona a kamoli nešto više. Svi ti nacionalisti, socialisti, demokrate i razni "isti", povukli su se u mišije rupe svog interesa i komfora. Rečeno se ne odnosi samo na trenutno aktuelnu garnituru političara, funkcionera i "stručnjaka". Isto su se ponašali i prošli, i njihovi prošli...

Postojanje raznih tlačitelja, političko/lobističkih "stručnjaka" i raznih "elita", nije moguće bez našeg pristanka. Kada je već tako, šta nas sprječava da se zajedno kao ljudi željni slobode i prvenstveno bolje budućnosti za našu djecu, ujedini u dijalogu, razumjevanju i poštovanju.

Odbaciti lažne izbore između lošeg i goreg je lako ako preuzmemo odgovornost za svoja djela i iskoračimo iz zone lažne sigurnosti koja je zapravo samo igra sa nama i životima naših najbližih.

Da li želimo da živimo u humanijem društvu? Da li se do tog društva može doći vraćanjem na staro stanje podjela, prebrojavanja, straha, odnosno stanje koje je dovelo do ovog haosa?

Zar nije prvi korak ka stvarnoj promjeni nemilosrdnog potrošačkog društva u kome živimo i stvaranju društva dostojnog čovjeka, korak ka samom sebi, oslobođenom od osuđivanja drugih i spremnom na ujedinjenje sa svim ljudima?

Pa draga moja braćo svih vjera i ateisti, draga moja braćo svih nacija, draga moja braćo vakcinisana i nevakcinisana, ne dozvolimo da strah, sebičnost, ljenost i ego unište budućnost naše djece.

Dejan Miljević
e-mail: skarambec@gmail.com